

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъээт

Тыгъэгъазэм и 27-р — Урысые Федерацием
чыплэ зэжы ифагъэхэр
кыгъэгъэгъыгъэгъэхэмкӀэ икыулыкыу
иофышӀэ и Маф

Лытэныгъэ зыфэтшырэ ИофышӀэхэр!

Шъуисэнэхъат епхыгъэ мэфэкым фэшӀ тышфэгъушӀо!
Цыфым икыгъэгъэгъыны сьд фэдэ лъэхъани анахъ мэхъа-
нэхъо зилэ, лыхъужӀхэм япэсыгъэ зекӀуакӀэу алытэ. Джа-
ры тиобществи ащ лытэныгъэ ин зыкышчыфашӀэр.

Адыгэ РеспубликэмкӀэ мы кыулыкыу шылажӀэхэрэм ошӀэ-
дэмышлагъэ зыхӀэл тхъамыкӀагъохэр кымыгъэгъыгъэгъэхэмкӀэ,
ахэм якӀэуххэр дэгъэзыжыгъэгъэхэмкӀэ кыралыгъо мэхъанэ
зилэ пшӀэрыл инхэр зэшӀуахы. Ащ шылажӀэрэ цыф лыхъужӀхэм
иофӀу ашӀэрэм икӀэуххэм бӀкӀэ ялытыгъ тиреспубликэ эконо-
микэмрэ социальнэ лъэныкъомрӀкӀэ ипсӀуалӀэхэм зӀпӀу
фамыхъоу иоф зӀрашӀэщӀыр, цыфхэм ящӀаӀкӀэ зыфӀэдэщӀыр
ыкӀи хӀэхъоныгъӀу Адыгеим ышӀыщӀыр.

ШъуилӀӀӀӀӀӀӀӀ ренӀу хӀжыгъахъозэ, шъуикыулыкыу пшӀэ-
рылӀхэр еӀолӀӀӀӀӀӀӀ жыгъэцӀӀӀӀӀӀ, Адыгэ Республикэм
щыпсӀурэ цыфхэм ярӀхъатныгъэрэ ящӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ
кыафӀыкыомыкыным ренӀу шъузӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ
тицыхъэ тель.

Тыгу кыдӀделӀу зӀкӀэми тышфӀӀӀӀӀӀӀӀ псауныгъэ пытэ
шъуилӀӀӀӀӀӀӀӀ, Адыгэ РеспубликэмрӀэ ти ХӀгъӀӀӀӀӀӀӀӀ Урысые
ФедерациемрӀэ яфӀдэ зыхӀэл кыулыкыу шъухъырэм гъӀхъӀӀӀӀӀӀ-
хэр ренӀу шышӀушӀынхӀу!

**Адыгэ Республикэм и ЛышхъӀу
ТХЪАКӀУШЫНЭ Аслъан**

**Адыгэ Республикэм и КъӀралыгъо Совет — Хасэм и
ТхъаматӀу Владимир НАРОЖНЫЙ**

ПАРЛАМЕНТЫМ ия LIV-рэ ЗӀХӀЭСЫГЪУ

Мы илӀӀӀӀӀӀ
аужырагъ

**Тыгъуасэ, тыгъэгъазэм
и 25-м, АР-м и КъӀра-
лыгъо Совет — Хасэм
мы илӀӀӀӀӀӀӀ аужырэ
зӀхӀэсыгъо илагъ.**

Ащ хӀӀӀӀӀӀӀӀ АР-м и
ЛышхъӀу ТхъакӀушынэ Аслъан,
Премьер-министрӀу КъумпӀыл
Мурат, федеральнэ инспектор
шхъӀӀӀӀ ЛыӀужыу Адамэ, АР-м
и АпшӀӀӀӀ хыкум и Тхъама-
тӀу ТрӀхъо Аслъан, АР-м и
Конституционнэ хыкум и Тхъа-
матӀу ЛышхъӀыкӀо АскӀӀӀ, про-
курор шхъӀӀӀӀ Василий Пос-
ловскӀӀ, федеральнэ ыкӀи рес-
публикэ кыулыкыу зӀфӀӀӀӀӀӀ-
хэм, муниципальнэ образова-
ниехэм япӀӀӀӀӀӀ. Джащ фӀ-
дӀу зӀхӀэсыгъом хӀӀӀӀӀӀӀӀ
политическӀэ партия зӀфӀӀӀӀӀ-
фӀу Парламентым хӀмытхэм
ялыкӀохэр. ЗӀхӀэсыгъор зӀра-
щӀагъ КъӀралыгъо Советым —
Хасэм и ТхъаматӀу Владимир
НарожнӀӀӀӀ ащ игуадзӀу ӀӀӀэ
МухъамӀдрӀ.

ПовесткӀу депутатхэм аухӀ-
сыгъэм псӀӀӀӀӀӀӀ иофыгъо 66-
рӀэ цыгъӀӀӀӀӀӀӀ. ПсӀӀӀӀӀӀ
апӀу АР-м хӀдзынхэмкӀэ и
ГупчӀэ комиссие хӀтыгъӀу, ежъ
илӀӀӀӀӀӀ хӀгъӀӀӀӀӀӀӀ Ожъ
РуслӀан ычӀӀӀӀӀӀ Светлана
Штрауб хӀгъӀӀӀӀӀӀӀ тегу-
щӀагъӀӀ ыкӀи дырагъӀӀӀагъ.

НӀужым КъӀралыгъо Советым
— Хасэм и Регламент зӀхъо-
кыныгъӀу фӀхъушӀхэм стату-
сымкӀэ, регламентымкӀэ ыкӀи
депутат этикӀмкӀэ комисси-
ем хӀтӀу Александр Лобода нӀуасӀ
фӀшӀыгъӀӀ. Депутатхэм ахӀӀ
игъоу алытагъӀӀ.

2015-рӀэ илӀӀӀӀӀӀ бюджетым
ыкӀи 2016 — 2017-рӀэ илӀӀӀ-
хэмкӀэ агъӀӀӀӀӀӀӀ зӀхъо-
кыныгъӀу афӀхъушӀхэм АР-м
финанс иофхэмкӀэ иминистрӀу
Долэ ДолӀтбый кытегушӀагъ.
Ащ зӀрӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ,
бюджетым хӀахъоу фӀхъурӀр
миллиони 120-кӀэ нахъыбӀ, шыкӀа-
гъӀхэр миллиони 6,4-кӀэ нахъ
макӀӀэ хъушӀы. Ар кызхӀкӀы-
щӀыр пчъагъӀхэмкӀэ кыгъӀӀӀ-
гъуагъ. ШоӀкӀ зимыӀӀ медицинӀэ
страхованиемкӀэ Фондым 2015-
рӀэ илӀӀӀӀӀӀӀ ибюджет ыкӀи
2016 — 2017-рӀэ илӀӀӀӀӀӀӀ
агъӀӀӀӀӀӀӀ зӀхъокыныгъӀу
афӀхъушӀхэм депутатхэр атегу-
щӀӀӀӀӀ, адырагъӀӀагъ.

ЗытегушӀагъӀхэм ыкӀи аш-
тагъӀхэм ащӀышӀы АР-м и Обще-
ственнӀэ палатӀ, АР-м и Лышхъ-
хъ, КъӀралыгъо Советым —
Хасэм и депутатхэм яхӀдзынхэм,
кыӀӀӀӀӀӀӀӀ, гъӀӀӀӀӀӀӀӀ, гъӀӀӀӀӀӀ
альӀӀӀӀӀӀӀ пшӀӀӀӀӀӀ мун-
ципальнӀэ образованиехэм афӀ-
гъӀӀӀӀӀӀ хъухӀӀӀ, нӀмыкӀ
иофыгъохэм афӀгъӀӀӀӀӀ за-
конхэр, законопроектхэр.
(ИкӀӀӀх я 2-рӀэ н. ит.)

ДжӀӀӀӀ районым ит
станциӀу Дондуков-
скӀэм щашыгъӀӀ кӀӀӀ-
цыкӀу ыгъыпӀӀу
«Теремок» зыфӀӀӀӀӀ
тыгъуасӀ мӀфӀӀӀ
шыкӀӀӀм тетӀу
кызӀӀӀӀахыгъ.

Сабый
60-мӀ

чыплӀэ агъотыгъ

ГушӀӀӀӀ зӀхӀхӀӀ хӀӀӀӀӀ-
гъӀх Адыгэ Республикэм и
ЛышхъӀу ТхъакӀушынэ Аслъан,
АР-м и КъӀралыгъо Совет —
Хасэм и ТхъаматӀу Владимир
НарожнӀӀ, республикэм иви-
це-премьерӀу Наталья Широ-
ковар, АР-м гъӀӀӀӀӀӀӀӀ
шӀӀӀӀӀӀӀӀ иминистрӀу
ХъуажӀ АминӀт, АР-м и Пар-
ламент идепутатхэм ащӀышӀхэр,
муниципальнӀэ гъӀӀӀӀӀӀ зилӀ
«ДжӀӀӀӀ районым» иадмини-

гъӀр макӀӀ, ау джыри иоф
зидӀтшӀӀӀ фӀӀ лъӀӀӀӀӀӀ
щӀӀӀӀ бӀ, ахэм язӀшӀӀӀӀ
тыпӀӀӀӀӀ. СтаницӀэм щыпсӀ-
ухӀӀӀӀ ягушӀуагъо адӀтӀӀӀӀ,
ащ дакӀӀу ны-тыхӀӀ, сабий-
хӀӀ, кӀӀӀӀӀӀӀӀ бӀшӀагъӀу
зӀжӀӀӀӀ гъӀӀӀӀӀӀ иуч-
реждениӀ игъӀӀӀӀ зилахъышӀу
хӀӀӀ район администрациӀем
ипӀӀӀӀӀ, псӀӀӀӀӀӀ та-
фӀраз. СабыйхӀӀ ары тинеу-
щӀӀӀ мафӀ зӀпхыгъӀӀ, ахэм

зыштӀӀӀ Владимир НарожнӀӀ.
КӀӀӀӀӀӀ ыгъыпӀӀӀӀ яп-
чъагъӀ нахъыбӀ шыгъӀӀӀ,
чӀӀӀӀ хӀтӀхэм кыӀӀӀӀӀӀ-
гъӀӀӀ альӀӀӀӀӀӀ мы аужы-
рӀэ илӀӀӀӀ Адыгеим иофышхӀ
зӀрӀӀӀагъӀӀ ащ кыхыгъӀӀ-
щыгъ.

— КӀӀӀӀӀӀ ыгъыпӀӀӀӀ
имызакъоу, районым нӀмыкӀ
лъӀӀӀӀӀӀӀ хӀхъоныгъӀхэр
ышӀынхэмкӀэ зышӀӀӀӀӀ кы-
тӀӀӀхӀӀӀ АР-м и ЛышхъӀӀ,
республикэм и Премьер-мини-
стрӀ, депутатхэм «тхъашуегъ-
псӀӀ» ятӀӀӀ, — кыӀуагъ Виктор
Пуклич. — Мыщ тилофшӀӀӀ кы-
щыуцурӀӀ, джыри гумӀкӀы-
гъохӀӀ, шыкӀагъӀхэр тилӀх, ахӀӀ
дӀӀӀӀӀӀӀӀӀ, цыфхэм
щӀӀӀӀӀ-псӀӀӀӀ амалӀу ялӀр
нахъышӀу шыгъӀӀӀ пшӀӀӀӀ
шхъӀӀӀу зыфӀтӀӀӀӀӀ.

ЗӀхӀхӀӀ хӀӀӀӀӀӀ сабий-
хэм усӀ цыкӀӀхӀӀ кыӀуагъӀх,
республикэм ипӀӀӀ готхӀу
нӀӀӀӀӀ сурӀт зытырагъӀӀ-
хыгъ.

Аужырэ шапхӀӀхэм адиштӀу
ашыгъӀ кӀӀӀӀӀӀ ыгъыпӀӀӀӀ
«иӀункӀыбзӀ» АР-м и ЛышхъӀӀ
учреждениӀем ипӀӀӀу Татьяна
Толстуновам ритыгъ. Ащ Ӏуж
ТхъакӀушынэ АслъанрӀ Виктор
ПукличрӀ мӀфӀӀӀ шыкӀӀӀм тетӀу
лентӀ пӀыжыӀӀ зӀпаупкӀи,
псӀӀӀӀӀ ипчӀӀхӀӀ кызӀӀӀуа-
хыгъӀх. Ар ыкӀӀӀӀӀ зӀрӀӀӀ-
тегъӀӀӀӀӀ пацӀхэм ауп-
лӀӀӀӀӀ, альӀӀӀӀӀ осӀӀӀу
фашыгъ.

**ТХЪАРКЪОХЪО
Адам.**

СурӀтхӀӀ А. Гусевым ты-
рыхыгъӀх.

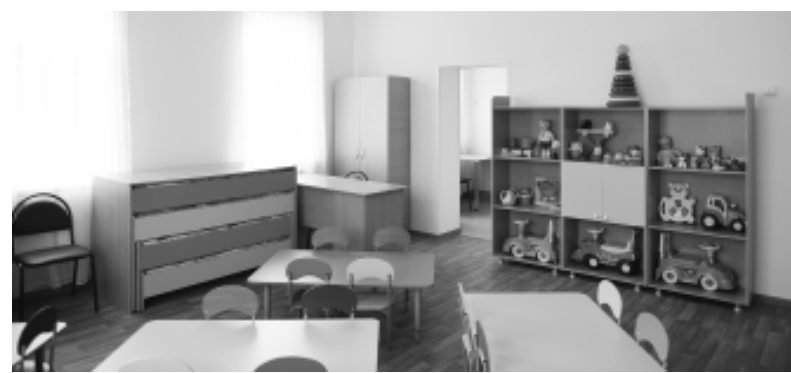

страциӀе ипӀӀӀу Виктор Пук-
лич, ны-тыхӀӀ, кӀӀӀӀӀӀӀхӀӀ,
нӀмыкӀхӀӀ.

Сабый 60-мӀ атегъӀӀӀӀӀ
гъӀӀӀӀӀ иучреждениӀе ишӀын
сомӀ миллиони 9 фӀдиз пӀӀуа-
гъӀхъагъ. Ащ инахъыбӀр фе-
деральнӀэ гупчӀэм кытӀӀӀӀӀ,
адрӀ кыӀӀӀӀ муниципальнӀэ
бюджетым кыӀахыгъ.

АР-м и ЛышхъӀӀ иофтхъа-
бзӀм кыӀышӀушӀӀӀ, ыгъыпӀӀӀ
кызӀӀӀахыӀӀӀ станицӀэм
щыпсӀӀхӀӀӀ, ны-тыхӀӀ, кӀӀӀ-
цыкӀӀӀхэм кыафӀӀушӀуагъ.

— Мы аужырэ илӀӀӀӀӀ
пшӀӀӀӀ, Адыгеим псӀӀӀӀӀ
350-рӀэ фӀдиз щыдӀӀӀӀӀ. Ау
сыдӀӀӀӀӀ анахъӀу тынаӀ зы-
тедӀӀӀӀӀ тисабыйхӀӀ зычӀӀ-
сышӀтхӀ, зыщӀӀӀӀӀ учреж-
дениехэм яшӀын, язӀтегъӀӀӀ-
хъан ары. НӀпӀ кызӀӀӀӀӀ
кӀӀӀӀӀӀ ыгъыпӀӀӀӀ ахэм зӀу
ащӀы. КызӀӀӀӀӀӀ, тшӀа-

Мы илъэсымкIэ аужырагъ

(ИкIуэх).

Урысые Федерацием исубъ-ект зэфэшъхьафхэм яхэбзэгъэуцу органхэр кIэщакIо зыфэхъу-гъэ джэпсалъэхэми, хэбзэгъэуцугъэ зэфэшъхьафхэм зэхьокIыныгъэхэр афэшлыгъэнхэм афэгъэхьыгъэ законхэм япро-ектхэм еплъыкIу афырялэхэми, зыдырагъэштагъэхэм ыкIи зы-дырамыгъэштагъэхэм депутатхэр атегушылагъэх.

Пстэумэ ауж АР-м и Лышъ-хъэу ТхьакIуцынэ Аслъан де-путатхэм закыфигъэзагъ. Илъэ-сэу икIырэр кызырыкIуоу цы-мытыгъэми, Iофыгъо зэфэшъ-хьафыбэ зэшлохыгъэ зэрэхъу-гъэм ащ кыкIыгъэтыгъыгъ, шIа-гъэ хъугъэхэм кIэклIу къатегу-шылагъ. Ащ кыыхигъэщыгъэхэм ащыщых 2015-рэ илъэсым гъэ-стыныпхъэ шхъуантIэм икIуа-плIу километри 116-рэ кIуды-игъэ зэрэхъугъэр, чIыгулэжхэм

лэжыгъэ бэгъуагъэ зэрэлуа-хыжыгъэр, жыы хъугъэу, зэхэ-ным нэсыгъэ унэхэм нэбгы-рэ 962-рэ кIэзэралъащыжы-гъэр, ащ сомэ миллион 301-рэ зэрэпIуагъэхьагъэр, кIэлэцIыкIу ибэхэу нэбгырэ 238-мэ псэ-упIэхэр зэрарагъэгъотыгъэр, ыпэрэ илъэсхэм псэупIэ квад-ратнэ метрэ мини 100 атыщ-тыгъэмэ, мы илъэсым ар мин 260-м зэрэнагъэсыгъэр, нэ-мыкIхэри. УФ-м и Президент жьоныгъокIэ мазэм кышыгъэ-гъэ унашъохэр игъом ыкIи икIуоу зыгъэцэкIэгъэ субъек-тищым Адыгеир ахэфагъ. Джащ фэдэу субъектхэм яхэбзэ гъэ-цэкIэкIо органхэм IофшIэн зэрэзэхашэрэм уасэ зыфа-шым, Адыгеим я 6-рэ чIыплэр Урысыем цIубытыгъ ыкIи ащ пае сомэ миллион 282-рэ кыфатIупшыгъ. Урысые Феде-рацием и Къэралыгъо Совет

джырэблагъэ зэхэсыгъоу иIа-гъэм Адыгеим хысапымкIэ иапшъэрэ еджаплэ анахь дэгъу-хэм ащыщэу кызырэхъыха-гъэщыгъэри республикэм ипа-щэ кылуагъ.

— *Зэшлохыгъэ хъугъэ пстэ-уми шъо шъуилахь ахэлъ, — кылуагъ ащ. — Шъо шъукъыд-демыIу, кIотэгъу шъукъытфэ-мыхъоу тизакъоу а зепстэу-ри тIагъэпышъ, ащ пае лъэ-шэу тышъуфэраз. Илъэсыжыыр кIыныгъэми, пшъэрылIэу тIа-гъэхэр хэзыгъэ имыIу гъэцэ-кIагъэ хъугъэх. Кыхъащт илъэс-ри ащ тетэу итхышъунэу ыкIи шъо шъукъыддеIэнэу тэгугъэ. ИлъэсыкIэ хъяр шъутехъанэу, псауныгъэ пытэ шъуилэнэу, гъэхьагъэхэмкIэ шъуилофшIэн лъыжъугъэкIотэнэу сышъуфэ-лIаIо.*

ХЪУТ Нэфсэт.

Бэклэ уащыгугъынэу щыт

Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым иполитехническэ колледж мы мафэхэм зэнэкъокъоу «Шаг в будущее» зыфилорэр цызэхашагъ.

Адыгэ Республикэм ыкIи Пшызэ шъолпыр яныбжыкIэхэр зэнэкъокъугъэх. Ушэтыным, изобретательскэ лъэныкъом афэ-щэгъэ ныбжыкIэхэр ары ащ хэлэжыагъэхэр.

Ифтхьабзэм кIэщакIо фэхъугъ МКЪТУ-м иполитехническэ кол-ледж. Гъэсэнныгъэ технологиякIэ-хэр, инновационнэ идеехэр кы-хэгъэщыгъэнхэр, ныбжыкIэхэм ятворчествэ хэхъоныгъэхэр фа-шынхэр, сэнаушъыгъэ зыхэлъ-хэр кыыхэгъэщыгъэнхэр ыкIи ахэм Iэпылэгъу афэхъугъэныр ары пшъэрылъ шъхьалэу зэхэ-щакIохэм зыфагъэуцужыгъэр.

Лабинскэ дэт аграрнэ техни-кумым истудентхэр, Шэуджэн районым дэт гурыт еджаплэу N 8-м икIэлэеджакIохэр, Мые-къопэ гимназиу N 22-м щеджэ-хэрэр, Адыгэ къэралыгъо уни-верситетым и Мыекъопэ къэ-ралыгъо гуманитар-техническэ колледж ыкIи МКЪТУ-м иполи-техническэ колледж истуден-тхэр арых зэнэкъокъуым хэ-лэжыагъэхэр.

«Промышленное и сельско-хозяйственное конструирование», «Экология и охрана ок-ружающей среды», «Информа-

ционные технологии», «Конструирование станков и механизмов», «Здоровьесберегающие технологии» зыфилорэ лъэ-ныкъохэмкIэ ныбжыкIэхэр зэнэкъокъугъэх, яшIэныгъэхэм-кIэ заушэтыгъ. Янауцнэ па-щэхэр ягъусэхэу ныбжыкIэхэм япроектхэр зытет стенд гъэшIэ-гъонхэр къагъэхъазырыгъэх, джащ фэдэу видеороликхэр, ушэтын IофшIэнэу зэхашагъэхэр къагъэлъэгъуагъэх.

Жюрим зэфэхъысыжъэу ышыгъэхэмкIэ «Здоровьесбе-регающие технологии» зыцIэ лъэныкъомкIэ текIоныгъэ кы-дэзыхыгъэхэр Евгений Кузне-цовымрэ Александр Рожковым-рэ. «Конструирование станков

и механизмов» зыфилорэмкIэ анахь дэгъоу зыкъэзыгъэлъэ-гъуагъэр Павел Матвеенкэр ары. «Информационнэ техноло-гиихэмкIэ» Артем Федько апэ-рэ чIыплэ убуытыгъ.

Лъэхъаным анахь ищыкIэгъэ сэнэхъатхэр ныбжыкIэхэм ара-гъэшIэнымкIэ, техническэ, ес-тественнэ, социальнэ-гумани-тар шIэныгъэхэм ахэгъэхъогъэ-нымкIэ, ушэтын IофшIэнхэр зэ-хашэнхэм ныбжыкIэхэр фэ-щэгъэнхэмкIэ, мыщ фэдэ зэ-нэкъокъухэм шIогъэ гъэнэфагъэ зэрэялэр Iофтхьабзэм икIэхуым къалуагъ. Тапэки мыщ фэдэ Iофтхьабзэхэр зэрэзэхашэщ-хэри кыхагъэщыгъ.

ПАТИКЪО Анет.

Ялэпэлэсэныгъэ къагъэлъэгъуагъ

ГъогурыкIоныр щынэгъон-чъэнымкIэ шапхъэу щылэ-хэм альэныкъокIэ АР-м и Къэралыгъо автоинспекция IофышIэхэм Мыекъуапэ илищеу N 8-м икIэлэегъа-джэхэр ягъусэхэу мастер-класс зэхашагъ.

Адыгеим икIэлэеджакIохэр зэкIэ ащ хэлэжъэнхэ амал ялагъ. Гъогу-рыкIоныр щынэгъончъэнымкIэ шап-хъэу щылэхэм альэныкъокIэ твор-ческэ Iэлэпэлэсэныгъэу кIэлэцIы-кIухэм алэкIэлъыр къагъэлъэ-гъуагъ, ежъхэм алэкIэ ашыгъэ илъэсыкIэ джэгъуалъэхэр Iофтхьаб-зэм кырахылаагъэх.

Анахь джэголъэ гъэшIэгъонэу ашыгъэхэр илъэсыкIэ елкэхэр рагъэкIэрэкIэнхэу кIэлэцIыкIу Iыгыплэхэм аратыгъэх.

ТыфэгъушIо!

БэщыкIо Даутэ ыкIоу Налбый псауныгъэ пытэ иIэу, бэрэчэтныгъэр игъэшIэ гъогуу, иунагъо, икIуаджэ, иреспубликэ хьалэлэу афэлажъэзэ илъэс 70-рэ зэрэхъугъэм фэшI тыфэгъушIо!

Налбый! Уикъоджэ гупсэу КъунчыкIохьаблэ фыуилэ шлулэгъур мыкIуасэу, иунагъо хъярым зыщиушъомбгъоу, насыпрэ зэгъурылоныгъэ дахэрэ илъэ зэпытэу, уишъаохэр цыфыгъэмрэ адыгагъэмрэ ялэзгъо занкIэ тетхэу, ахэм ялфыгъэ гупсэхэм уащыгушIукIэу, гугъэ дахэу афыуилэхэр къадэхъоу, угу икIэбзагъэ ренэу цыфхэм альыIэсэу уигъэшIэ гъогу бэрэ утетынэу тыпфэлъало!

Уиныбджэгъухэу Гыщ Заурбэч, Къэзэнэ Юсыф, Мэщлэкъо Махьмуд, ЖакIэмыкIо Султан.

Ишъхьэмафэхэм яунагъо Адыгэ Республикэм ипашэхэм, Адыгэ республикэ клиникэ онкологическэ диспансерэу М. Хь. Ишъхьэмафэм ыцIэ зыхъырым иврач шъхьалэ, зэкIэ ащ щылажъэхэрэм лъэшэу афэраз Iэшхьэмэфэ Мыхьамэт Хъусенэ ыкIом илофшIэн осэшхо кызырэфашыгъэм ыкIи ащ ыцIэ онкологическэ диспансерым зэрэфаусыгъэм фэшI.

Гъэтэрэзыжыынхэр фашыгъэх

Монополием пэшIуеклогъэнымкIэ федеральнэ къулыкъуым АР-мкIэ и ГъэлорышIаплэ ипашэу Кобэщыч Аслъан пресс-конференция джырэблагъэ кытыгъ.

«Монополием пэшIуеклорэ яплIэнэрэ пакеткIэ» заджэхэрэм иположение шъхьалэхэм Iофтхьабзэр афэгъэхьыгъагъ. Федеральнэ законэу «О за-щите конкуренции» зыфилоу монополием пэшIуеклорэ феде-ральнэ къулыкъуым зэхигъэуца-гъэм гъэтэрэзыжыынхэр фашы-гъэх ыкIи 2016-рэ илъэсым щылэ мазэм и 5-м ащ кIуачIэ илэ хъушт. «О защите конкурен-ции» зыфилорэ унашъом гъэ-тэрызыжыынхэр фашыгъэнхэм ушъхьагъоу илагъэр гъогу картэу «Монополием пэшIуеклорэ по-литикэм хэхъоныгъэхэр егъэ-шыгъэнхэр» зыфилоу бизнес сообществэм игукъэкIыкIэ аш-тагъэр щыIэныгъэм щыпхыры-щыгъэныр ары.

ГъэлорышIаплэм ипашэу Ко-бэщыч Аслъан «яплIэнэрэ анти-монопольнэ пакеткIэ» заджэ-хэрэм иположение шъхьалэхэр кыыхигъэщыгъэх. Ахэр зыфэгъэ-хыгъэхэр хъызмэтым изехъан-кIэ шъолпырхэм зэзэгъыныгъэ-хэр зэдашынхэм пэрыохъу фэ-мыхъунхэр, экономикэм ылъэ-ныкъокIэ Iофхэм язытет уплъэ-кIугъэныр, тэрэзджэу зеклохэрэм яIофхэм зэрэхэплъэщтхэ шыкIэр, джащ фэдэу Урысые Федерацием и Кодекс адми-нистративнэ лъэныкъомкIэ хэб-зэукъоныгъэхэм япхыгъэ гъэтэ-рэзыжыынхэр фашыгъэнхэр ары.

Мы зигугъу къэтшIыгъэхэр гъэцэкIагъэ зыхъухэкIэ, бизне-сым амал илэщт тазыр кыхэх-

мыхъэу, хэбзэгъэуцужыгъэмкIэ хэ-укъоныгъэу ышыгъэр псынIкIу дигъэзыжыынэу. А пстэуми ялэтыгъэу предприниматель-хэм яIофхэмкIэ хыкумхэм ара-хыылэрэ тхъаусыхэ тхылхэр хэпшыкIэу нахь макIэ хъуштых.

Мы унашъор зэхэгъэуцоным лъапсэ фэхъугъэр нэкъокъоным ыкIи монополием пэшIуеклорэ политикэм ягъогу картэ хэхъо-ныгъэхэр егъэшлыгъэнхэр ары. Унашъом ишIуагъэкIэ, пэщэ IэнатIэ зылыгъхэм альэныкъокIэ монополием пэшIуеклорэ хэб-зэукъоныгъэу ашыгъэхэр джы псынIкIу дэгъэзыжыгъэхэ хъу-штых, нэкъокъоным ылъэныкъо-кIэ мызэу, мыIоу хабзэр зы-укъорэ пашэхэр гъэлъэшыгъэ шыкIэм тетэу агъэпщынэщтых.

Хэбзэгъэуцужыгъэм кыдилъы-тэрэ лъэныкъо пстэури гъэцэ-кIэгъэным, рекламэм, къэра-лыгъо ыкIи муниципальнэ фэло-фашIэхэм язаказхэр, нэмыкIхэри зэшлохыгъэнхэм лъыплъэгъэныр монополием пэшIуеклогъэнымкIэ федеральнэ къулыкъуым АР-мкIэ и ГъэлорышIаплэ ипшъэрылъ шъхьалэу щыт. Джащ фэдэу монополием пэшIуеклогъэнымкIэ федеральнэ къулыкъуым естес-веннэ монополиехэм Iоф зэра-шIэрэм гъунэ лъефы. А IофшIэ-ныр зыфитегъэлсыхьагъэр ахэм кыдагъэкIырэ товархэр, агъэ-цэкIэрэ фэло-фашIэхэр кызылэ-кIагъэхъанхэмкIэ зэкIэми зэ-фэдэ амал ялэныр ары.

КИАРЭ Фатим.

Мэфэклэ мафэхэм ащыкIэщтхэп

Адыгэ Республикэм псауны-гъэр къэухъумэгъэнымкIэ иминистрэ бэмышIэу щы-лагъ зэпахырэ узхэм зыщя-лэзэхэрэ сымэдджэщым реа-нимациемкIэ иотделению гъэцэкIэжыын IофшIэнхэр зыщыкIуагъэхэм. Минист-рэр ыгъэрэзагъ Iофэу ашIа-гъэм, ащ идэгъугъэ, отделе-ниер джы шэпхьакIэхэм адиштэу зэтегъэпсыхьагъэ зэрэхъугъэр хигъэунэфыкIыгъ. ИлъэсыкIэ мэфэклэ мафэхэм

мыщ чIэлынэу хъуштыхэм ящы-кIэгъэн ылъэкIышт Iэзэгъуу уцхэр икIуоу зэралэ, ахэм зэрашы-мыкIэщтхэм министрэр щигъэ-гъозагъ сымэдджэщым иврач шъхьалэ. Джащ фэдэу кыра-гъэлъэгъугъ лабораторием чIа-гъэуцогъэ аппаратыкIуу лъэшэу ящыкIэгъагъэр.

Охътэ благъэхэм отделени-ем илофышIэхэр зыщыгугъыхэрэр ыкIи жажэхэрэр пIэклорэу мыщ чIэтхэр зэблэхъугъэнхэр ары. Ари шIэхэу къадэхъуштэу кы-гъэгугъагъэх врач шъхьалэм.

(Тикорр.).

◆ ДИНЫМРЭ ЛЪЭХЪАНЫМРЭ

Адыгэ Республикэм ыкIи Пшызэ шьолъыр ащыпсэурэ быслъымэнхэм я ДиндэлэжъапIэ икIырэ илъэсым зэшIуихыгъэ Iофыгъохэр зыщызэфакъысыжыгъэ ыкIи кIыхъашт илъэсым зыдэлэжъаштхэр зышагъэнэфэгъэ дэ-кIыгъо зэхэсыгъо мы мафэхэм Краснодар щыкIуагъ.

Имэхъанэ тэрэзэу къагурылон фае

Ащ хэлэжъагъэх Адыгеим, Къэрэщэе-Щэрджэс ыкIи Къэбэртэе-Бэлъкъар республикэхэм ямуфтийхэр, Адыгэ Республикэм лъэпкIэ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэкIэжъагъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет итхъаматэу Шъхьэлэхъо Аскэр, Краснодар, Пшызэ шьолъыр яадминистрацияхэм ялыкIохэр, нэмыкIхэри.

Адыгеим ыкIи Пшызэ шьолъыр ащыпсэурэ быслъымэнхэм я ДиндэлэжъапIэ мыш фэдэ дэкIыгъо зэхэсыгъо апэрэу Краснодар щышIыгъ. Iофтхъабзэм IофыгъуиплI кыщаIэтыгъ. Анахъ шъхьалэу кызырэгъуогъэхэр зытегушIагъэхэм ащыщ ислъам диныр яIэубытыплэу мамырныгъэр зэщызгъакъохэрэм узэралэшIуеклон фаер. КытIэкIэхуэхэрэ плэужхэм диним мэхъанэу илэр тэрэзэу агурыгъэлогъэным, террористическэ купышхоу ИГИЛ-м хэцагъэ мыхъунхэм, ащ нэмыкI экстремизмэ нэшанэ зыхэлъ купхэм ащыуухуэмэгъэнхэм пае шIэгъэн фаехэм динлэжъхэр атегушIагъэх.

Зэхэсыгъом кызырэгъа-луагъэмкIэ, джырэ уахътэм ИГИЛ-м къэралыгъо зэфэшъхьафхэм къарыкIыгъэ ныбжьыкIэ бэдэдэ хэт. Дунэ хытыум къэбар нэпцIэу илхэм ныбжьыкIэхэр гъогу занкIэм тырашых, шIэныгъэ макIэ зылэкIэлъ цIыфхэм диныр зэпырыгъэзагъэу агурагъалозэ, зыхащэх.

— ТиныбжьыкIэхэр зыгъэдэлэхэрэм тапэшIуекло-ным пае тишIэныгъэхэм ахэдгъэхъозэпытын фае. Интернетыр кызыфагъэфедэзэ ныбжьыкIэхэр гъогу пхэнджым тырагъахъэх. Арэуштэу псэухэрэм пшъэдэкижъэ зэрэхъаштыр къагурылон фае. Диним имэхъанэ, ащ ылъапсэ ахэм

ашIэмэ, сьд къаралуагъэкIи ашIошъ хъуштэп, — кы-луагъ Темыр Кавказым ис-быслъымэнхэм я Координационнэ гупчэ итхъаматэу, Къэрэщэе-Щэрджэс Республикаим имуфтиеу, хъаджэу Бердиев Исмахилэ.

Зэхэсыгъом кызырэгъа-луагъэмкIэ, гъогу занкIэм тырашыхуэ, терроризмэм ыкIи экстремизмэм хэцагъэ хъухэрэм аныбжы илъэс 17-м кыщегъэжъагъэу 23-м нэс. Мытэрэзэу зеклон гухэлъ зилэ ныбжьыкIэхэр Адыгеим кыщы-хагъэщыгъэх, ахэм пшъэдэкижъэ арагъэхъышт. Бэ-джэшIагъэ зыхэлъ хъугъэ-шIагъэхэм цIыфхэр ащы-ухуэмэгъэнхэм пае Адыгэ Республикэм ыкIи Пшызэ шьолъыр ащыпсэурэ быслъымэнхэм я ДиндэлэжъапIэ зэшIуихырэ Iофыгъохэм нэужым къащыуцугъэх. Имамхэм, ефэндхэм псэуплэхэм ащызэхашхэрэ зэхэсыгъохэм, зэдэгущыIэгъухэм яшIуагъэ къаклоу алытагъ. Терроризмэм ыкIи экстремизмэм апэшIуеклогъэ-нымкIэ хэбзэухуемакIохэм ыкIи нэмыкI къулыкIухэм республикэм щызэхашхэрэ Iофтхъабзэхэм динлэжъхэр ахэлажъэх, ныбжьыкIэхэм гушIуагъэу афэхъух.

Кызырэгъуогъэхэм АР-м и Лышъхъэу ТхьакIушынэ Аслъан ыцIэкIэ шIу-фэс сэлам Шъхьэлэхъо Аскэр къарыхыгъ. АР-м ыкIи Пшызэ шьолъыр ащыпсэурэ ныбжьыкIэхэм яхэгъэ-гу шIу альэгъоу, непэ зэрэдунаеу зэлъызыштэгъэ ИГИЛ-м хэцагъэ мыхъунхэм пае IофшIэнышхо зэшIохыгъэн зэрэфаер, мы Iофыгъор кызырэкIоу зэрэщымытыр ащ кылуагъ. НэмыкI шьолъырхэм ялы-тыгъэмэ, непэ тиеспубликэ илэ рэхъатныгъэм тырыгу-шхон ыкIи ар къэтыухуэ-мэн зэрэфаер кыыхигъэ-щыгъ.

— Непэрэ зэхэхъэм мэхъанэшхо иI. Ислъам диныр Iэубытыплэ ашIызэ бэ-джэшIагъэ зэрэзэрэхъэрэр тэлъэгъу. Къежъэгъэ кы-ным пэшIуеклогъэн фае, — кылуагъ Къэбэртэе-Бэлъкъар Республикаим имуфтиеу, хъаджэу Дзэсэжъ Хъазрэтал.

Нэужым динлэжъхэм ялэ-жъапкIэ фэгъэхыгъэ Iофы-гъом, Имамхэм, ефэндхэм шIэныгъэ куухэр ягъэгъоты-гъэнхэм пае шIэгъэн фае-хэм, псэуплэхуэ тхьэлъэ-лупIэ, мэщыт зыдэмытхэм ащыгъэпсыгъэным тегушIа-гъэх, ащкIэ шIоигъоныгъэу ялэхэр къыралотыкIыгъэх. Къалэу Краснодар щыпсэ-урэ быслъымэнхэм тхьэлъэ-лупIэ зэрямыIэм кыыхэ-кIэу кын зэрэхэтхэр къа-луагъ. Быслъымэнхэм ячIы-плэ общественнэ дин ор-ганизациякIоу Краснодар бэмышIэу щызэхашагъэм шIуагъэу кытыштыр, ащ пшъэрылэу илэхэр зэха-фыгъэх.

Зэхэсыгъом зэфэхьысыжъ кыфийшIызэ, АР-м ыкIи Пшызэ шьолъыр ащыпсэурэ быслъымэнхэм ямуфтиеу Къэрдэнэ Аскэрбий республикэ хабзэм иIэпы-лэгъу зэрэзэхашIэрэр, ащкIэ зэрэфэразэхэр кыыхигъэ-щыгъ. АР-м ыкIи Пшызэ шьолъыр ащыпсэурэ быслъымэнхэм я ДиндэлэжъапIэ республикэм сомэ милли-они 7, мы илъэсым милли-они 5,5-рэ кыфитIупщыгъ. Мы илъэсым кыкIоцI мэхъанэ ин зилэ зэлукIэгъу зэфэшъхьафхэр АР-м и Лышъхъэ динлэжъхэм ады-рилагъ. Дин ыкIи лъэпкIэ зэгурылоныгъэу республи-кэм илпыр, мамырныгъэр кээухуэмэгъэныр ары пшъэ-рылэ шъхьалэу сыдигъуи щытыр.

ПАТИКЪО Анет.
Сурэтхэр зэхэсыгъом кыщытетхыгъэх.

◆ ПСАУНЫГЪ

Япчъагъэ хэхъуагъ

БлэкIыгъэ тхъамафэр пштэмэ, зэпахырэ узхуэ пэтхуэ-Iутхур, гриппыр кызызузыгъэ нэбгырэ 567-рэ республикэм шагъэунафыгъ.

Роспотребнадзорым Адыгэ Респуб-ликэмкIэ и ГъэлорышIапIэ кызыэ-ритыгъэмкIэ, а тхъамафэ къэс ашIырэ уплэкIунхэм нафэ къашIы сыма-джэ хъугъэхэм япчъагъэ эпидемиче-скэ гъунапкъэм процент 62,5-кIэ зэ-рэнахъ макIэр. Арэу щыт нахъ мышIэ-

ми, ыпэрэ тхъамафэм елпытыгъэ-мэ, пэтхуэ-лутхур кызызузыгъэ нэ-бгырэ пчъагъэм зэхапшIэу хэхъуагъ. Сымаджэхэм япроцент 65,2-р зы-ныбжы илъэс 14 мыхъугъэ кIэлэ-цыкIуых.

ИШЪЫНЭ Сусан.

Клетчаткэр нахьыбэмэ

Цыфым ыгъэфедэрэ гъомылапхъэхэм клетчаткэр бэу зы-хэлхэр ренэу ахэтынхэ фаеу шIэныгъэлэжъхэм алыгъэ, сыда пIомэ ащ (клетчаткэм) лъыдэкIуае кыщегъакIэ, холестерин «дэир» пкышъолым хещы.

Британскэ шIэныгъэлэжъхэм аужы-рэ ушэтынэу ашIыгъэхэм язэфэхьы-сыжъхэм кызырэгъагъэщырэмкIэ, хэ-тэрыкIхэм, лэжыгъэ зэмылэужы-гъохэм, дэшхом ахэлъ клетчаткэм псауныгъэмкIэ мэхъанэшхо иI. Ары пакIошъ, клетчаткэ грамм 7 ма-фэм пкышъолым зылэкIахъэкIэ, ин-сультым ишынагъо проценти 7-кIэ нахъ макIэ хъоу ары ахэм кы-зэралорэр.

Клетчаткэр зыхэлъ гъомылапхъэ-хэр нахьыбэу зыгъэфедэнхэ фаеу шIэныгъэлэжъхэм кыыхагъэщыхэрэр пщэрыщэ хъухэрэр, тутын ешъохэрэр ыкIи лъыдэкIуае ыгъэгумэкIыхэрэр ары. Мафэ къэс бзылфыгъэхэм клетчаткэ грамм 21 — 25-рэ, хуль-фыгъэхэм грамм 30 — 38-рэ алэкIэхъан фаеу шIэныгъэлэжъхэм кыыхагъэщы, ау уплэкIунхэм кы-зэрагъэлагъорэмкIэ, цIыфхэм агъэ-федэрэр бэкIэ нахъ макI. Мыхэм ашIыгъэ ушэтынхэм къахырагъэ-убытэгъэ бзылфыгъэхэм мафэм гурытымкIэ грамм 13, хульфыгъэ-хэм грамм 17 нылэп клетчаткэу

пкышъолым IэкIагъахъэщыгъэр. Клетчаткэм цIыфыр нахъ оды-ешIы. ШIэныгъэлэжъхэм кызырэгъа-гъэщырэмкIэ, клетчаткэм тIкурэ во-локно гъэнэфагъэхэр хэлых. Ахэр нэгъумрэ кIэтIый псыгъомрэ гелъ фэдэу арэхъухъэшъ, гъомылапхъэм хэлъ веществохэр пкышъолым нахъ жъажъэу хэхъанхэмкIэ ыкIи нэгъур псынIкIэу нэкIы мыхъунымкIэ яшIуа-гъэ къэкIо. Ащ кыыхэкIэу, цIыфыр шIэхуэ мэлэкIэ къалэрэп, нахъ ма-кIэ ешхы.

Медикхэр клетчаткэм пкышъо-лым «иукъэбзакIокIи» еджэх, ток-синхэр, щэнаутхэр ащ зэрэхыщы-хэрэм фэшI.

Мыр ахэлъ коц чэбэчим, коц мыукъэбзыгъэм, фышъхъэ лэжы-гъэхэм, дэшхом, гыныплъым, къэ-баскхэм, пхъым (морковкэм), нэшэ-бэгъу шъуамплэм, щыбжыым, джэн-чыым, петрушкэм, къоным, бжыын цIынэм, цумпэм, мыIэрысэм, сэнэ-шъхъэм, смородинэ шIуцIэм, сэнэ-шъхъэ ыкIи абрикос гъэгъугъэхэм.

(Тикорр.).

Мэфэкл мафэхэм пенсиер зэраратыштым зэхъокIыныгъэхэр фэхъугъэх

Федеральнэ къэралыгъо уни-тарнэ предприятиеу «Урысы-ем и Почт» зыфиIорэм икIу-тамэу Адыгэ Республикэм щыIэм 2015-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 31-м кы-щегъэжъагъэу 2016-рэ илъэ-сым щылэ мазэм и 10-м нэс Адыгэ Республикэм почтэ зэпхыныгъэмкIэ икIутамэ-хэм Iоф зэралэщтыр къеты:

2016-рэ илъэсым щылэ мазэм и 1-р, и 2-р ыкIи и 7-р Адыгэ Республикэм почтэ зэпхыныгъэмкIэ икIутэмэ пстэуми ямэфэкл зыгъэ-псэфыгъо маф;

2015-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 31-м ыкIи 2016-рэ илъэсым щылэ мазэм и 6-м IофшIэгъу мафэр зы-сыхъаткIэ нахъ гъэкIэкIыгъэу щы-тышт;

щылэ мазэм и 3-м, 4-м, 5-м, 8-м, 9-м ыкIи 10-м Iоф зэралэщтыр режимым тегъэпсыхъагъэу къута-мэхэм Iоф ашIэшт.

■ **Пенсиер зэралэлагъэхъаштыр:**
2016-рэ илъэсым щылэ мазэм и 3-м аратынэу щытыр 2016-рэ илъэсым щылэ мазэм и 3-м алэ-кIагъэхъашт;

2016-рэ илъэсым щылэ мазэм и 4-м аратынэу щытыр 2016-рэ

ильэсым щылэ мазэм и 4-м алэ-кIагъэхъашт;

2016-рэ илъэсым щылэ мазэм и 5-м аратынэу щытыр 2016-рэ илъэсым щылэ мазэм и 5-м алэ-кIагъэхъашт;

2016-рэ илъэсым щылэ мазэм и 6-м, и 7-м аратынэу щытыр 2016-рэ илъэсым щылэ мазэм и 6-м алэ-кIагъэхъашт;

2016-рэ илъэсым щылэ мазэм и 8-м, и 9-м аратынэу щытыр 2016-рэ илъэсым щылэ мазэм и 8-м алэ-кIагъэхъашт;

2016-рэ илъэсым щылэ мазэм и 10-м, и 11-м аратынэу щытыр 2016-рэ илъэсым щылэ мазэм и 9-м алэ-кIагъэхъашт;

2016-рэ илъэсым щылэ мазэм и 12-м аратынэу щытыр 2016-рэ илъэсым щылэ мазэм и 12-м алэ-кIагъэхъашт.

2016-рэ илъэсым щылэ мазэм и 13-м кыщегъэжъагъэу аухэсыгъэ графикым тетэу пенсиер аратышт.

Почтэ зэпхыныгъэм икIутэмэ пстэ-уми къэбархэмкIэ стэндхуэ ачIэтхэм мэфэкл мафэхэм пенсиер зэрара-тышт графикыр арыжъугъотэшт.

«Урысыем и Почтэ»
икутамэу Адыгэ Республикэм щылэр.

Тел. 88772 52-25-44

ИЛЬЭСЫКІЭ ІОФТХЪАБЗЭХЭР

Щынэгъончъагъэм фэlorышлэщт

ИлъэсыкІэ ыкІи Христос кызыыхъугъэ мэфэкІхэр окІофхэ общественнэ щынэгъончъагъэр къэухъумэгъэным фэшІ 2015-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 21-м кышчыублагъэу 2016-рэ илъэсым щылэ мазэм и 8-м нэс пэшlorыгъэшъ Іофтхъабзэу «Пиротехника» зыфІлорэр Адыгеим иполиціе зэхещэ.

Мыщ хэлажъэх экономикэ щынэгъончъэнымкІэ ыкІи ахъщэ къолъхэ тын-ыхыным пэшлуклогъэнымкІэ подразделением илофышлэхэр, участковэхэр, ППС-м ыкІи ДПС-м якулыкьушлэхэр, административнэ хэбзэгъэуцугъэхэр зэрагъэцалэрэм лыплъэрэ ведомствэхэр, районхэм ащылэ отделхэр.

Пшэрыль шъхьалэу

ялэр къэорэ пкыгъохэр хэбзэнчъэу зезыхъэхэрэр, зыщэхэрэр кыыхгъэщыгъэнхэр ары. Джащ фэдэу ахэм язытет дзеу, зэрагъэфедэн фаеу щыт палъэр икыгъэу зыщэхэрэм пшэдэкІыжъ арагъэхьынэу щыт.

Къэорэ пкыгъохэр зыщэцэн фимыт чыплэхэм ащытхэр къагъотынхэр ялофшлэнкІэ япшэрыль шъхьал.

ТУРИЗМЭР

Мини 100-м нэсыщт

КІымафэм загъэпсэфыныр зикІасэхэмкІэ Адыгеим икьушъхъэхэмрэ ичІыопсырэ анахьышІу улъымыхъуми хъушт. Джары илъэсыкІэм икыихагъу ехьуллэу ахэр нахьыбэу тиреспубликэ кызкІа-кІохэрэр.

— Мы лъэхъаным хэгъэу кІоцІ туризмэм мэхъанэу ратырэм хэхъуагъ. ІэкІыб хэгъэгуйтоу тицІыфхэр бэрэ зыдакІоштыгъэхэр зэрэзэфашыгъэм кыыхэкІлэу, Адыгеим икьушъхъэхэм защагъэпсэфынэу къэкІошхэм япчъагъи кыыхахъоу ригъэжъагъ, — кыылауагъ Адыгэ Республикэм туризмэмкІэ ыкІи зыгъэпсэфплэхэмкІэ и Комитет ипашэу Къэлэшъэо Инвер.

Комитетым макъэ кызэригъэлугъэмкІэ, чъэпыогъу мазэм кыщегъэжъагъэу туризмэм пылъ предприятиеу тІлэхэм ялофшлэн хагъэхъуагъ. Цыфхэр нахьыбэу Адыгеим къэщэгъэнхэм дэлажъэх. Турхэр дэгъоу ащэгъэх, шэкІогъум ыкІэхэм адэжъ хьакІэщхэм яномерхэр зэкІ лломи хъунэу аубытыгъэхагъэх.

ЗэрэгугъэхэрэмкІэ, ти-

республикэ мы илъэсым зыщызгъэпсэфыгъэхэм япчъагъэ проценти 10 фэдиз кыыхэхъошт, зэкІэмкІи нэбгырэ мин 350 — 360-м нэсыщт.

Турбизнесым илофышлэхэм кызыэралорэмкІэ, турхэм ауасэхэм илъэсыр екІыфэкІэ къахагъэхъоштэп. Ахэр кыдэгъэкІоенхэ зыльэкІыштыр хьакІэщхэм, шаплэхэм, экскурсиехэм альатышт ахъщэр ары. Зы турым ыуасэ сомэ мин 18-м кыщегъэжъагъэу 40-м нэсы.

Арэуштэу щытми, турхэр ащэфых. Зыгъэпсэфыгъо уахътэм тыригъэкІодэнэу ыугъоигъэ ахъщэм елбытыгъэу хэти нахь зытегъэпсыхъэгъэ зыгъэпсэфыплэр кыыхехы.

КІымэфэ уахътэм Адыгеим нэбгырэ минішъэ фэдиз къэкІонэу мэгугъэх.

(Тикорр.).

ТХЫЛЪЫКІЭХЭР

Іэпылэгъу Іэрыфэгъу

2015-р — литературэм и Илъэс. Ащ епхыгъэу тиреспубликэ ит гъэсэныгъэ ыкІи шІэныгъэ организацие зэфэшъхьафхэм Іофыгъуабэ зэшІуахыгъ.

Гуманитар ушэтынхэмкІэ Адыгэ республикэ институтэу Т. КІэращэм ыцІэ зыхьырэм шІэныгъэ конференциехэр, тхылъ лъэтегъэуцохэр, цыф гъэсэгъэшхохэу наукэм хэтхэм ямэфэкІ инхэр, Іэнэ хъураехэр, зэхэгущыІэжъхэр бэу илъэсым кыкІоцІ цызэхашагъэх.

Илъэс пэлчъ ыкІи мы илъэсми Іофышхо сыдигъуи зэшІуехы ыкІи егъэцакІэ институтым ишІэныгъэ тхылъеджаплэу ЗекІогъу Светэ зипашэм. ШІэныгъэлэжъ пэлчъкІэ анахь мэхъанэ зилэр ежъ темэу зыдэлажъэрэмкІэ ищыкІэгъэ литературэр ыгъотыныр, ащ дэгъоу зыфигъэнлосэныр ыкІи ежъ иамалъэкІ рихьылІэзэ, наукэм илахь хилъхъаныр ары. Тхылъеджаплэр, ащ елбытыгъэу, Іоф ублаплэу ыкІи ар лызыгыэкІуатэу мэхъу.

Мафэ къэс Іофэу ашІэрэм готэу, тхылъеджаплэм шылажъэхэрэм ялэ фондымкІэ картотекэ зэгъафэгъэ зэрагъэкІугъ, ар ялэубытыплэу, хэтрэ шІэныгъэлэжъи кышъхьапэщт тхылъхэр кыдагъэкІых. Ащ фэдэ тхылъитІу сапашъхъэ илъ:

зыр — «Труды АРИГИ. Библиографический указатель» зыфилоу институтыр зызэхашагъэр илъэс 70-рэ зэхъум агъэхъазырыгъэр ары. Мыщ илъэс пшы пчъагъэхэм институтым кышчыдагъэкІыгъэ (1929 — 1999-рэ илъ.) Іофшлагъэхэр ыкІи мыщ ишІэныгъэлэжъхэм ятхыгъэхэу нэмыкІ кыдэкІыгъохэм къащыхаутыгъэхэр кыдэхъагъэх. Зэхэзгъэуцауагъэр ЗекІогъу Свет. Редакторыр — филологие шІэныгъэхэмкІэ докторэу, а уахътэм институтым научнэ ІофшІэнымкІэ ипашэ игодзагъэу Мамый Руслъан.

2015-м мы тхылъ Іэпылэгъум джыри зы ІофшІэгъэ ин кыгъохъуагъ — ЗекІогъу Светэ зыдэлэжъагъэу, зэхигъэуцауагъэу «Хроника литературной и культурной жизни Адыгеи (1918 — 2000)» зыфилоуэр. Тхылъым мы охътэ

иным кыкІоцІ Адыгеим илитературнэ ыкІи культурнэ шылакІэ зыфдагъэр зэкІэлыкІокІэ шэпхъэ дэгъу хэлъэу кышчылотыкІыгъ. Іофшлагъэр шІэныгъэ ІофышлэхэмкІэ, еджэплэшхохэм ащезгъаджэхэрэмкІэ, аспирантхэмкІэ ыкІи студентхэмкІэ Іэпылэгъушлэ хъушт. Ахэм ямызагъоу, адыгэм итарихь, икультурэ ыкІи илитературэ зэзгъашлэхэрэмкІэ гъозэплэ-Іэубытыпл. Тхылъыр гуманитар ушэтынхэмкІэ Адыгэ республикэ институтэу Т. КІэращэм ыцІэкІэ щытым ишІэныгъэлэжъ Совет иунашъокІэ кыдэкІыгъ. ПшэдэкІыжъ зилэ редакторыр — филологие шІэныгъэхэмкІэ кандидатэу Тэу Нуриет.

Илъэс 82-м кыкІоцІ Адыгеим икультурнэ шылакІэ изытет уанэлэу кыыригъэуцоу, зэкІэ хъугъэ-шІэгъэ зэфэшъхьафыбэр ащкІэ зэкІэлыкІокІэ-зэгъэзэфэгъагъэ хэлъэу кышчытыгъ. АщкІэ тхылъым иавторэу ЗекІогъу Светэ Іэубытыплэу илагъэхэр хэутыгъэ тхыгъэхэр арых. Адыгэхэм якультурэкІэ мэхъанэ зилэ мэфэкІхэр, хъугъэ-шІэгъэ инхэр мыщ хэхъагъэх. Тхылъым иавтор кызыэралорэмкІэ, мурадэу ащ зэшІуихырэр адыгэ литературэм итарихь ыкІи икультурэ библиографическэу къэтхыхъэгъэныр ары. Хэтрэ тхылъеджи, шІэныгъэ ушэтакІуи Іоф нахь къафзэгъэпсынкІэнэу, игухэлъ нахь лэблагъэу зышынынэу гъэпсыгъэ тхылъыр гъозэплэ дэгъу.

ДЗЭУКЪОЖЪ Нуриет.

МВД-м КЪЕТЫ

Тхьамафэм ихъугъэ-шІагъэхэр

Адыгэ Республикэм хэгъэгъу кІоцІ ІофхэмкІэ и Министерствэ кызыэритырэмкІэ, тыгъэгъазэм и 11-м кышщегъэжъагъэу и 20-м нэс республикэм бзэджэшІэгъэ 72-рэ щызэрахъагъ.

Ахэр: машинэр рафыжъагъэу 5, тыгъуагъэхэу 25-рэ, гъэпцІагъэ зыхэлъ бзэджэшІэгъи 9, цыфым ыпкыынэ-лынэ шъобж хылыгъэхэр тырашагъэхэу 1, хъункІэн бзэджэшлагъэу 2, нэмыкІхэри. Экономикэм ыльэныкьокІэ хэбзэгъэуцугъэр гъогогъу 11-рэ аукуагъэу хэбзэхъумэкІо къулыкьухэм кыыхагъэщыгъ. Бзэджэшлагъэ зезыхъэгъэ нэбгырэ 54-рэ агъэунэфыгъ, зэафын альэкІыгъэр процент 70-м ехъу.

Адыгеим игъогухэм хъугъэ-шІэгъэ 17 къатехъухъагъ. Ахэм нэбгыри 6 ахэкІодагъ, нэбгырэ 15-мэ шъобжхэр атешагъэхэ хъугъэ. Ешъуагъэу рулым кІэрысхэу водителъ 65-рэ къаубытыгъ, гъогурыкІоным ишапхъэхэр гъогогъу 4745-рэ аукуагъэу кыыхагъэщыгъ.

Пенсионерыр зыукыгъэу зэгуцафэхэрэр къаубытыгъэх

Поселкэу Инэм щыпсэурэ бзыльфыгъэм УФ-м хэгъэгъу кІоцІ ІофхэмкІэ и Министерствэ иотделэу Тэхутэмкьое районым щылэм идежурнэ часть зыкыфигъэзагъ. Ащ кызыэрІуагъэмкІэ, илахьыл хульфыгъэм ихъадэ унэм кыыригъотагъ. Медицине экспертизем кызыэригъэлъэгъуагъэмкІэ, илъэс 77-рэ зыныбжъ пенсионерым шъобж хы-

лэхэр тырашагъэх, пчъагъэрэ хэпыджагъэх, ахэм апкь кыкІыкІэ идунай ыхъожьыгъ. Мы мэфэ дэдэм следственнэ къулыкьухэм уголовнэ Іоф кызыэлэуахыгъ. ХэбзэхъумэкІо къулыкьухэм мэфитІум кыкІоцІ зэхашэгъэ оперативнэ Іофтхъабзэхэм шІуагъэ къатыгъ, мы бзэджэшІэгъэ хылыгъэр зезыхъан зыльэкІыштыр агъэунэфыгъэх. Краснодар краим щыщ илъэс 30 зыныбжъ кІэлакІэмрэ ащ игъусагъэу Тэхутэмкьое районым щыпсэурэ хульфыгъэмрэ къаубытыгъэх. Мы нэбгыритІур ыпэкІэ хьапсым пчъагъэрэ дэсыгъэх. Ахэм япсэуплэхэр кызалыхъухэм, бзэджэшлагъэр зэрэзрахъагъэр къэзыушыхъатырэ пкыгъохэр къарагъотагъэх. Полицием илофышлэхэм зэрагъэунэфыгъэмкІэ, унэм ил ахъщэр пенсионерым кырагъэштэнэу аІозэ, бзэджэшІитІум жъалымагъэ зэрахъагъ, зыныбжъ хэкІотагъэм утын хылыгъэхэр рахыгъэх. Нэужым ащ идунай ыхъожьыгъ. Зэхэфынхэр макІох.

Ышлагъэм еуцолэжъыгъ

УФ-м хэгъэгъу кІоцІ ІофхэмкІэ и Министерствэ иотделэу Тэхутэмкьое районым щылэм иуголовнэ розыск икьулыкьушлэхэм зэхашэгъэ оперативнэ-лтыхъун Іофтхъабзэхэм яшІуагъэкІэ, бзэджэшІэгъэ хылыгъэ зезыхъэгъэ хуль-

фыгъэр къаубытыгъ. Поселкэу Инэм щыпсэурэ бзыльфыгъэу илъэс 40 зыныбжъым шъобж хылыгъэхэр тешагъэхэу медицинэ учреждением къагъэсыгъ, ау, гухэкІ нахь мышІэми, тыгъэгъазэм и 16-м ащ идунай ыхъожьыгъ. ХэбзэхъумэкІо хэм зэрагъэунэфыгъэмкІэ, бзыльфыгъэм шъобж хылыгъэхэр тезыцэн зыльэкІыштыгъэр ар зыдэпсэуштыгъэ илъэс 44-рэ зыныбжъ хульфыгъэр ары. Зэгуцафэхэрэр къаубытыгъ, ышлагъэми ар еуцолэжъыгъ. Уголовнэ Іоф кызыэлэуахыгъ, мы бзэджэшлагъэм лъапсэу фэхъугъэр следствием зэхефы.

Зэрарыр сомэ миллиони 2,7-рэ мэхъу

ГъэлцІагъэ зыхэлъ бзэджэшлагъэ зезыхъэгъэ кІэлэ ныбжыкІэр полицием икьулыкьушлэхэм къаубытыгъ. ЗэрагъэунэфыгъэмкІэ, Ростов-на-Дону щатхыгъэ фирмэ горэм кыдыгъэкІырэ гъучІ пкыгъохэр гъэлцІагъэкІэ ащ кызылэкігъэхъагъэх. БзэджашІэм Іахъэхэлъ обществом ипашэу зыкыгъэлъэгъуагъ ыкІи электроннэ зэпхыныгъэм иамалхэр кызыфигъэфедэзэ, гъучІ трубэхэр зэрищэфыштымкІэ фирмэм зэзэгъыныгъэ дишІыгъ. Ащ зэригъагъэмкІэ, товарыр Адыгеим кызагъэсырэ нэуж уасэу тефэрэр ытыжъын фэягъ. Зэзэгъыныгъэм итхагъэр фирмэм ыгъэцэкІагъ, сомэ миллиони 2,7-рэ зыосэ гъучІ пкыгъохэр заказыр зышыгъэм кыфичагъэх. Ау исчет ахъщэр кыыхагъэп.

Адыгеим ихэбзэхъумэкІо къулыкьухэм зэхашэгъэ оперативнэ-лтыхъун Іофтхъабзэхэм яшІуагъэкІэ, гъэлцІагъэ зыхэлъ бзэджэшлагъэр зезыхъагъэр агъэунэфын альэкІыгъ, тыгъэгъазэм и 13-м ар къаубытыгъ. Ащ илъэс 22-рэ ыныбжъ. Зэхэфынхэр макІох.

ПЕНСИЕХЭМКІЭ ФОНДЫМ КЪЕТЫ

Уилахъ зыптыкІэ къэралыгъори къыбдеІэщт

УФ-м ПенсиехэмкІэ ифонд и Къутамэу Адыгэ Республикэм шыІэм цыфымрэ къэралыгъомрэ зды-хэлажъэхэзэ пенсием пае мылькы зыгъэкІэгъэ-ным телытэгъэ къэралыгъо программэм хэ-уцуагъэхэм агу къегъэкІыжы 2015-рэ илъэсым телытэгъэ страховой тын хэгъэхъожьыр мы илъэсым итыгъэгъазэ и 29-м нахъ кІасэ мыхъу-гъэу атын зэрэфаер. Ар зымыгъэцкІагъэхэм 2015-рэ илъэсым телытэгъэ къэралыгъо ахыщэ Іахъ хэгъэхъожьыр къаратыщтэп.

Къэралыгъо ахыщэ Іахъ хэгъэхъожьым ифитыныгъэ яІ программэм хэуцуагъэхэу илъэс къэс хэгъэхъожь страховой тынхэр сомэ мини 2-м къы-щымыкІау зытыгъэхэм. Страхо-вой тын хэгъэхъожьыр цыф-хэм атэу заублагъэм къыще-гъэжъагъэу илъэси 10-м къы-кІоцІ къэралыгъоми иахыщэ Іахъ къафыхегъэхъожьы. Стра-ховой тын хэгъэхъожьыр про-граммэм хэуцуагъэхэм чыфэт организациехэмкІэ къыкІыхэзэ ежъ-ежъырэу атын, джащ фэ-дэу Іофшлалэу зыІутхэм ибух-галтериекІэ къыкІыхэзэ аль-гъэлэсын алъэкІыщт.

2015-рэ илъэсым страховой тын хэгъэхъожьыр Адыгеим щыпсэурэ нэбгырэ 1926-мэ

атыгъ. ЗэкІэмкІа ахэм атыгъэр сомэ миллион 11,4-рэ мэхъу.

2009-рэ илъэсым къыщыубла-гъэу зэкІэмкІа Адыгеим къэ-ралыгъо программэм щыцуа-гъэр нэбгырэ 12558-рэ мэхъу. Ахэм ащыцэу 8866-мэ чаныгъэ хэлъэу ыкІи іпалъэм ехъуллэу хэгъэхъожь страховой тынхэр аты. Программэр зырагъэжъа-гъэм къыщыублагъэу мылькы зыщызэІуагъэкІэрэ пенсием ахэм зэкІэмкІа сомэ милли-ни 141,8-рэ хагъэхъагъ.

Федеральнэ законэу номе-рэу 360-ФЗ зытетым зэри-гъэнафэрэм тегъэпсыкІыгъэу хэгъэхъожь страховой тыным-кІэ зэІуагъэкІэгъэ мылькым щыщ Іахъ пенсионерхэм ара-тыжыгъ.

Индексация амышыгъэу страховой пенсионер аратыщт

Пенсиехэм яхыллэгъэ хэбзэгъэуцугъэм зэхьокІы-ныгъэу фэхъугъэхэм атегъэпсыкІыгъэу, 2016-рэ илъэсым къыщыублагъэу Іоф зышІэрэ пенсионер-хэм страховой пенсионер ыкІи зэмыхьокІэу гъэ-псыгъэ ахыщэ тынэу ащ игъусэр планым телы-тэгъэ индексациехэр хэмылгытагъэу аратыщт.

Арышъ, 2016-рэ илъэсым имзае страховой пенсиехэр индексация зэрэхъушхэм къы-хиубытэхэрэр 2015-рэ илъэ-сым илоныгъо и 30-м ехъуллэу Іоф зымышІэрэ пенсионеркІэ алъытэщтыгъэхэр ары нылэп. А мафэр къыхэхыгъэнуэу зы-кІэхъугъэр цыфым Іоф зэри-шІэрэр персонифицированнэ учетым тегъэпсыкІыгъэу Іоф-шлалэхэм ПенсиехэмкІэ фон-дым алъкІыгъэхэрэ къэбар-хэмкІэ агъэунафышъ ыкІи ахэр зыІагъэлэсынхэ фэе іпалъэм иаужырэ мафэу Іоныгъом и 30-р щытышъ ары.

ЗыгорекІэ пенсионерыр ежъ-ежъырэ Іофшлэн къызэІузы-хыгъэ купым щыщмэ, нэмыкІэу къэпІон хъумэ, ПенсиехэмкІэ фондым иучет 2015-рэ илъэсым итыгъэгъазэ и 31-м ехъуллэу шхъээзэкъо предпринимателэу, нотариусэу, очылэу, нэмыкІэу хэтхагъэмэ, ащ фэдэр Іоф зы-шІэрэ пенсионеркІэ алъытэ.

Пенсионерым 2015-рэ илъэ-сым Іоныгъэ и 30-м ыуж, нэмыкІэу къэпІон хъумэ, 2015-рэ илъэсым ичъэпыогъу и 1-м къыщыублагъэу 2016-рэ илъэсым игъэтхалэ и 31-м нэ-сырэ іпалъэм Іоф ымышІэжы-щтыгъэмэ, ащ ехыллэгъэ къэ-бар ПенсиехэмкІэ фондым лы-гъэлэсын ыІэкІыщт. Ащ фэшІ Іоф зэримышІэжырэр къэзы-ушыхъатырэ документхэр игъу-сэхэу пенсионерым Іэу тхылъ аритын фае. Іэу тхылъым зыхэплъэхэрэ ужым къыкІэлы-кІорэ мазэм къыщыублагъэу индексациер къыдалытэзэ стра-ховой пенсионер ратыщт. Нэмы-кІэу къэпІон хъумэ, пенсионе-рым Іоф ымышІэжырэмэ, къы-кІэлыкІорэ мазэм къыщыубла-гъэу страховой пенсие, зэ-мыхьокІэу гъэпсыгъэ тынэу ащ игъусэри индексация шыгъэу ратыщтых. КъызэрэтІогъэ шы-кІэм тетэу пенсионерым Іоф зэримышІэжырэм ехыллэгъэ

тхылъхэр 2016-рэ илъэсым ижъоныгъуакІэ и 31-м нэс ари-тынхэ ыІэкІыщт. Ащ ыуж ар ищыкІэгъэжыщтэп. Сыда Іомэ 2016-рэ илъэсым ия 2-рэ квар-тал къыщыублагъэу цыфхэм Іофшлэн язытыхэрэм мазэ къэс атырэ отчетыр къызэрыкІо шы-кІэм тетэу гъэпсыгъэщт ыкІи цыфым Іоф зэримышІэрэр ахэм ямэзэ отчет тегъэпсыкІыгъэу ПенсиехэмкІэ фондым ежъ-ежъырэу ыгъэунафынэу шы-тыщт.

Іоф зымышІэрэ пенсионе-хэм ястраховой пенсиехэр 2016-рэ илъэсым имзае къы-щыублагъэу индексация зэра-шыщтхэм игугъу пшын хъумэ, къэлөгъэн фае ахэм процен-ти 4-у къазэрэхъоштыр. Къэ-ралыгъо пенсие обеспечени-ем тегъэпсыкІыгъэ пенсие, ащ хэхъэ социальнэ пенсиеи зы-фагъэуцугъэхэм япенсиехэр, 2016-рэ илъэсым имэлылфэгъу и 1-м пенсионерым Іоф зэри-шІэрэм е зэримышІэрэм емы-лгытыгъэу проценти 4-у ин-дексация ашІыщтых.

Пенсионерхэу 2015-рэ илъэ-сым Іоф зышІагъэхэм а илъэ-сым телытэгъэ пенсие балл пчъагъэу къафалгытагъэм те-гъэпсыкІыгъэу, ау ахыщэм те-лгытагъэу пенсие баллищым ІомыкІэу, 2016-рэ илъэсым ишышъхъэлэу ястраховой пен-сиехэм къахъоштыр. Ащ фэшІ Іэу тхылъ яптынэу ищы-кІагъэп.

ЛЪЭПКЪ ШІЭЖЪЫМРЭ ЕПЛЪЫКІЭХЭМРЭ

КъызыхэкІырэр Лэбэ мыжъуакІ

(КызыкІэлыкІорэр тыгъэгъазэм и 23-м къыдэкІыгъэ номерым ит).

Ижъырэмэ анахъ хьалэмэтхэр Адыгеим къыщагъотыгъэх

Мыекъопэ Іошъхъэшхом, нарт хышъэм хэт Ошъадэ, анахъ Іэшлэгъэжъ дэдэхэу Европэм-рэ Кавказымрэ къащагъоты-гъэхэр къычІахыгъэх. Псэушъхэ теплэхэр яІэх, ІуакІэх, цу-хэмрэ аслъанхэмрэ Іэзбакъо-хэрэм фэдэхэу шыгъэх. Дышъэ закІэхэу, гъонэжъыехэр яІэх, шэкІым е шъом тебдэнхэ Ілэ-кІыщт. ЗэІагъэшІэгъорэ адыгэ дышъэ идэм икъежъаІэх.

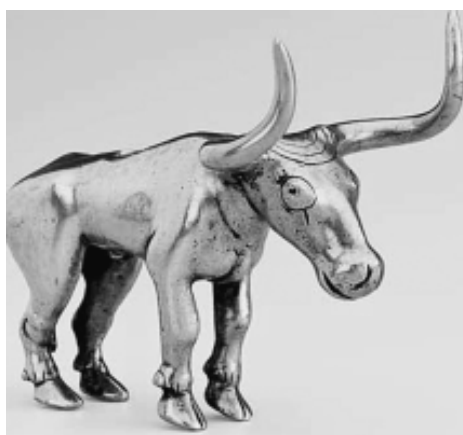
Псэушъхэ шыкІэ зилэ Ікы-гъохэу скифхэм шэрмэтхэм (сарматхэм) якультуре хахъэ-хэу археологхэм алъытэхэрэм аныбжъ елгытыгъэмэ, мыхэр

илъэс 2000-кІэ нахыжъых. Арышъ, псэушъхэ стилир адыгэхэм къыхахыгъэу Іомэ ухэмыукъонэу тэлъытэ. Мыщ дэжъым къыхэдгъэщымэ тшІои-гъу а агъэшІэгъорэ дышъэ Іэ-шІагъэхэм янахыбэр адыгэ чыгужъым къызэрэщычІахы-гъэр.

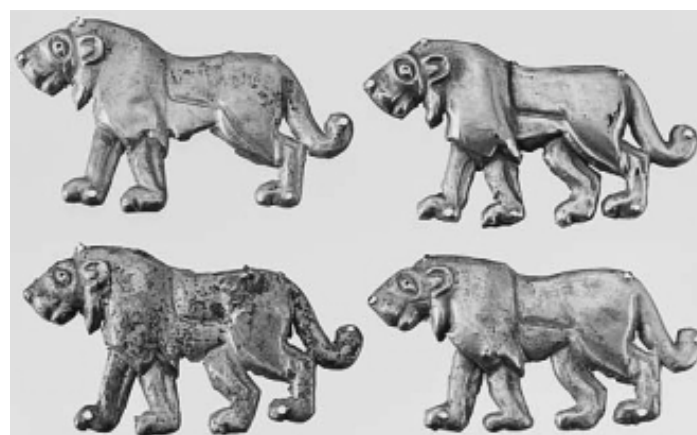
Хьалэмэтэу шыгъэхэу ды-шъабэ къызыхагъотэгъэ архео-логие саугъэт заулэмэ ацІэ къетІон. Ахэр: Къэрэгъудэ, Улэ, Къэлэрмэз, Курджыпс, Кост-ромской, Зэшибл ыкІи нэмыкІ Іуашъхъэхэр.

Джырэ Украинэмрэ Къырым-рэ къащычІахыгъэхэу, «скиф-мэ яй» зыфалохэрэм ащыщы-бэр ижъырэ адыгэмэ яунэягъ Ілон ІлэкІыщт. Тилъэкпэгъу-хэр пэсэрэм Днепрэ Іушъо Іусыгъэх, Къырым исыгъэх, Іу-зэжъу (Азов) хым хъураеу къегъэтІысэкІыгъагъэх, ащ ите-мыркІи щыпсэуштыгъэх.

Улэпэ Іуашъхъэмэ тятІэзэ,

Цу скульптур, дышъэ, мые-кьопэ культур.

Аслъанхэр, дышъэ идэх, мыекъопэ культур. Ошъэдэ Іуашъхъэм къычІахыгъэх.

мыутІэ-скиф культурэхэм аха-хъэхэу дышъабэ къызычІэтэ-хым, профессорэу Лесковым итхыгъэмэ зэфэхьысыжъэу ащи-шыгъагъэм къащыІуагъ скиф пачыхъэхэр адыгэ чыгужъыр арэу зэрысыгъэхэр. ШІэныгъэ-лэжышхом ар сыдэу щытми къыІуагъэп, Украинэмрэ Къы-рымрэ илъэсыбэрэ ащытІагъ.

Тарихым хэт мыщ фэдэ хъугъэ-шІагъэ: илъэс 2500-м ехъукІэ узэкІлэбэжъмэ, тят-эжъ Іашъэхэр КъокІыпІэ Бла-гъэм къонтхыхъэ кІогагъэх. Илъэс 28-рэ къэтыгъэх. Къы-зэкІожджъхэм, зэкъошхэр зэрэ-здэгъащэхэу, къахыгъэхэр зэ-фагошгыгъагъэх. Ассирие па-чыхъэм идышъэ тахътэу къыз-дащэгъагъэр зэхахи ныкыо-ны-

къо зэфашыгъагъ. Ащ хэлъы-гъэхэм ащыщхэр Къэлэрмэз Іуашъхъэмрэ Днепрэ Іушъо ща-тыгъэ Іуашъхъэмрэ къащычІа-хыгъэх. Тахътэм пытыгъэ Іэн-тэгъу тегъакІэхэр Къэлэрмэз къыщычІаІыкІыжыгъэх.

Аужырэ илъэс 30-м анахъ бгъэшІэгъонэу, ныбжыбэрэ осэ-шорэ зилэхэу Адыгеим къы-щагъотыгъэмэ ащыщых испунэм къырахыгъэ дышъэ пшъэры-лгымрэ лэгъэжыемрэ. Аныбжъ-хэр илъэс 5000 фэдиз хъа-зыр. Ахэр Мамрыкыуае (джы-рэ Новосободнэм) пэмычы-жъэу А. Резепкиным шаригъэ-тыгъэ Іуашъхъэм къычІэкІыгъэ испунэм къырахыгъэх.

Тичыналъэ пэсэрэ чыжъэм дышъэ чІэхыпІэу зэрэщытыгъэр

къеушыхъаты Мыекъуапэ икыо-кІыпІэкІэ 1960-рэ илъэсым къыщагъотыгъэ мыжъом тет-хагъэм. ШІэныгъэлэжъэу Гео-ргий Турчаниновыр ащ къеджагъ: «Агъэжъымэ япачыхъэу Ма-ранышхом ыкыо мы пытаІлэу Айе иунай. Пагъорэ Хыжъы-рэ лэжыгъэ шІэгъум, 21-рэ илъэсым, къушъхъэ зэкІэ хэ-гъэум, дышъэ къычІэхыпІэм, Пагъо икыуладжэ мы пыта-Ілэр щигъэпсыгъ». Тетхагъэмэ аныбжъэу агъэунафырэр илъэс 3200-рэ. Къагъотыгъэр «мые-кьопэ мыжъокІэ» шІэныгъэм хэхъагъ.

ТЭУ Аслъанрэ Нуриетрэ.

(Джыри къыкІэлыкІошты).

ІэнтэгъутегъакІэхэр, Ассирием ипачыхъэ тахътэ щыщ Ікыыгъор, дышъэ, янтарь.

(Къызыкълъыкълорэр тыгъэгъазэм и 22-м къыдэкълъгъэ номерым ит).

3

Байзэтрэ Сыхъачрэ, ижъкълэ зэралоштыгъэу, яклэтлэхэр яцокъэлъапсхэу, бжыхъэм ижъоныгъошхо, моу зэрэплъэгъоу зыхагъэчэрэгъуагъ, зепетхых: къэлэжъ чыгу щылъыгъэжъ мы мэфэ заулэм къызэпагъэджэжы. Шэхышлюи ащ къыкълыжыщтхэп!

...Чыгур мыкыыр-гъукълэгъаеш ары, цуабзэмэ шурышлукълэ алэ зыкыригъахъэрэп. Натрыф щэпкъ лъапсэмэ нэдэу зэляпкълэжыгъэшь, пхъэлэшэр тлыгу-рыгузэ, «Фордзоним» ерагъэу екъудыи. Гум ранэжыи, щэпкъыр зэрэтетэу, хъазырэу заор аухыфэ жъонаклэмэ алэ нэмысэу щылъыгъ.

Чыгу щылъыгъэжыи ижъон зыфегъагъэхэр тыгъоснахып. Зымафэ ашъхъэ хэгъэнагъэу колхоз тхъаматэр, Мамгъэтыкъо Заубэч, линейкэм исэу клалэмэ къаплэрыхъэгъагъ:

— Гъэбэжъу шьогъот апци, Хъачхужъхэр! — Заубэч ар игушылакл, жъонаклэмэ зэрэфэразэр ыгу къышлудэчъэу сэлам арихыгъ. — Къысало зэхъум сшлэш хъугагъэп шъхъае, шьуллэхъупхъ слон! — къафэрэзэ дэдагъ. Зигъэчэрэгъоу заулэрэ жъуагъэм зыщилллы-хъагъ, модыклэ хэлэбагъ, мыдыклэ къычлиупхъукълыгъ. — «Бжыхъэ жъоныр уцым дажъу» зэралорэм мэхъэнэшхо ил!

— Агрономым къызэрэтилуагъэм фэдэу тэжъо, Заубэч, — прицепщик Сыхъач игъусэ къыдыригъэштагъ. — Армырмэ хъуна?

— Хъуна олошь, хъунэп! — Иклэкълплэкълэ къызэпиутыгъ, ащ къыкълэпыкълуи Мамгъэтыкъом ынэхэр къылыдыкълыгъэх. — Хъачхужъхэр, мырэу шъучанмэ, ащыгъум зыклэ сыкышъоупчылщт...

— Къытэупчл, Заубэч, — зытефэрэр ежыркълэ ылыты, Байзэт ишыпкъэ дэдэу къыпигъодзыжыгъ, — тэшлэмэ, боу иджеуап къыоттыжын.

— Сыщылкълэу, зэгорэм тятэ къысылыгъагъ. «А сикълал, бгъашлэу унэгъо лъапсэм узыкълэуцокълэ, зыми земыгъэгъэшхъоу гъэ къэс цу къолэнищкълэ жъозэ шы!» Ащкълэ тятэ къыло шлоигъуагъэр къысашъулу.

Жъонаклэхэр зэплъ-къызэплъыжыи щыгъэх. Байзэт тлэкълэу тыригъашл:

— Олахъэ, ар къэшлэгъуае хъуным. Кло, цу къолэнхэр нахъ клочлэшлугъэхъаштын? — къылуагъэм ицыхъэ темылъэу щыгъэ.

— Къытебгъэфагъэп. Оры, Хъачхужъхэр, о сыда ащ къеплуалэрэ?

— Цуищылкълэ ужъомэ нахъ псынклэ къыпфэхъунба?

— Тэрэз! — клалэр ыгъэгъушлонэу ылозэ, Мамгъэтыкъом тхъагъэпцлэу къыпиупкълыгъ, залуэ тыригъашл, къыпидзэжыгъ.

— Цуищылкълэ ужъоми нахъ псынклэ хъун, ым! Угу хэмыгъэкл, ори къытебгъэфагъэп... Адэ джарыба! Боу сэри ащ сшъхъэ зэпезгъэкълэу бэрэ сыхэтыгъ! «Пасэу, осыр къолэн-пклэлэн зэрэхъоу, жъоныр ебгъэжъэныр ары, сикълал!» — ылогъагъ тятэ. Пасэу ары! Пасэу ары! Нахыпэм адыгэмэ гъатхэр арыгъэ чыгухэр зажъоштыгъэхэр...

— Гъатхэми! — шлогъэшлэ-гъоныгъ Сыхъач.

— Ары, гъатхэ жъоныр джэ-

ЦУЕКЪО ЮНЫС

«Цыфышъор Іужъу, ымышцэлэн щылэп...»

(Романыклэм щыщ пычыгъохэр)

дыгу гъуапэм ражъукълыщтыгъэ тхъамыклэмэ. Шьошлэ ауштэу зыкълалоштыгъэр? Осыр темыкълызэ губгъом изэрэтакъоштыгъэх. Джэдыгу лэгъуапэмэ алэхэр аралъашъохъэзэ, цобзэ закълэ жъоштыгъэх. Хъун, хъун, фэтэжэныр хъаолыеу егъэсты... — тракторым Іэ фешы.

Мамгъэтыкъом мыр игъэсепэтхыдэу чыплэ зэжъу ащыгъум риубытэгъагъэх жъонэкълэ ныбжыкълэхэр.

Жьогъуаеу, хагъэклэрэр ашломакълэми, ыгу ыгъэклодыщтыгъэп Байзэт:

— Адэ тэри пасэу едгъэжъагъэба, — тхъаматэр зылокълыжыи щыгъэ хъудыкълэ къаигъэ цыкълур. — Зыпарэджы къыны къысцыхъурэп. Ым, Сыхъач, оры, о шьыдэу плорэ?

— Сэ шьыд? Сэ сыприцепщик нылэп! Къыпышл плэмэ — къыпысэшлэ. Пытлэтыкълыжъ... — Мыгъэрэмклэ си «Фордзон» къопцлэжыи сегугъэгъэп умыло! Нахъыжъ (Мыхъамодэ) ай къызыкълэжджэ Іаджи гушлот! — пчэдыжъ шьофыр джэрпэджэжышху, Байзэт итрактор къыщэтхъу. — Коленвалыгъ, сыгу фэдэу, точит къыгъэшлыгъ! Поршнехэр клэкълэпсхэу рязгъэгъэуцагъэх! Свечэхэр плонышъ, татэ къалэм къысфырихыгъэх. Адрэ исхыжыгъэхэр, Нахъыжъ къызэрэсиклогъагъэу, хъаку машлэклэ згъэплъхэмэ, сателъэкълэхызызэ, макълэу згъэхъокълыгъэх... «Жыи зымылэм клэ илэп» слуй, хэт ышлэра, ахэри згъэкълэбзэжыи згъэтлылыгъэх.

Мары мы зымклэ Бирамкъомэ я Мыхъамодэ клалэмэ ажэ къыдэхъагъ. Байзэт нэуж Сыхъач зыгъэшлагъозэ къэзылуагъэр:

— Д е з е р т и р э у къыхэхъажыгъ алотыгъэ... — Нахъыжыи изэкълуагъэп ар! Къаймэти, шьо шъуиунэкъоши... игъусагъэх...

— Сшлэрэп, ягонахъ сштэнуу сыфаеп. Псаухэмэ, джырэ нэсфэджэ шьыд пае къыхэмыкълыжыхэрэ? Къаймэт шьэо цыкълу, муары, къыфэхъугъ...

Нэхъукълэ Байзэт къэпсын-клагъ:

— Ятлонэрэуи?!

— Ятлонэрэна! Мытапэджэ

къыфэхъугъагъэр арба!

— Уахыгъагъа, ар шьыдыгъу?!

Ежъми, Нэхъукълэ Байзэти, ятэ заом къыкълыжыгъэшь, джыры нэмылэмэ игушлогъошху. Шьыпкъэ, Гъэбэжъукълэ Чэри-ми, Сыхъач яти, ащ ыпэкълэ, тхъамаф нылэп азыфагу къыдэфэгъагъэр, ябынмэ къызэхъажыгъагъэр. Мэфэныкълуи яунэ рагъэсыжыгъагъэп, правлением арагъаши, тутыллэжъмэ бригадирэу афашылъагъ.

Джауштэу жъонаклэмэ амакълэ гучл жъгъаум шъхъэшлэ-гыкълэ, ау тлэкълэ-тлэкълэуэ клалэмэ гумэкълыгъоу къашъхъэры-хъажырэр Мыхъамод. Ары лъэшэу зезыдзэжыхэрэр: Гъукълэмкъо Мыхъамодэ къызыкълэжыкълэ — лыр къэкълэжыи-ба, сыд фэдизэу икълэбар мышьо-мылэу шыблэкълэхъаблэмэ зэтыралотыкълыгъэми, клэухъу фэхъун фаер зыба, псаоу шьлэмэ, ллым къыгъэзэжыи-ба шьыу — ежъмэ ялоф сыдэу хъушт?! Ащ рыкълэштыр ашлэрэп. Шьыпкъэм-кли, джы мыщ фэдэу лолшлэным ижъотыплэ зыхахъэхэкълэ, ягушылэ лыр бэрэ къыхэкълуашъэ:

— О шьыд, прицепщикэу Мыхъамодэ уиштэжыт, — ело Сыхъач. — Сэры? Къалуи, сэ шьыд сызыфэгъэзэжъэтыр? — Етлани Сыхъач мэгълэжыи.

Къысалорэм семыдэлэу еджэныр ашлэчлэсыдзыжыгъэу...

Зытлэкълэу тырегъашлэ, «Фордзоним» ижъот Байзэт самбырэу къыпхырэджыкълэ:

— Хъун, шьыу, Сыхъач! Апэрашлэу Нахъыжъ зэ къэгъэкълэжыи-ба...

— Къэрэмыкълэжыи слорэп шьыу сэри... — зехъыи-жыи мыдрэми, Сыхъачи, зэрэгумэкълэрэ къыхэхъэу.

Байзэт ыушъэфыпэзэ, иклэрыкълэу:

— Къышлэмыгъэшл, сэри ай боу сегъэгумэкълэ! Мыхъу зымыхъурэм МТС-м тлэми зыдгъэзэт! — ишыпкъэ тлатл. — Гъорекълэжыи «районим сыкълыгъэшь» ылуи лыр къызэрэтэлъэлугъагъэр пщыгъупшэжыгъа? Джы «СТЗ-НАТ-р» къежъэгъакълэ ылогъагъ. Зэ Нахъыжъ къэгъэсыжы!.. — зэкълэм гушылапэр къызэблихъуи, Байзэт къыкълэупчлагъ. — Тхъаозыгъэшл, зи къаплорэп, тыгъоп-

чыхъэрэ ЧЭПАЕ угу рыхыгъа о?

Ежэщтыгъэ плонэу Сыхъач къызылупхъотыгъ, прицепщик-ми, Іэшлугъакълэ клэлэу хъоршэр макълэу къыпигъодзыжыгъ:

— Сэ сыгу рыхыгъэр Н ю р к ары! — ыгъэплы-раплэзэ, хъоршэр макълэу къылуагъ. — Петъкэ джа ренэу... зэспэлъыхъотыгъэр, ым! Пшъэшъэ дахэба!..

— Нюрка-пулеметчицэр!.. Тыгъопчыхъэ кинэу зэплъы-гъагъэхэр къызэфалотэжъу клалэхэр къызэлъыгулагъэх, зым адрэм гушылар Іэпи-пхъотыжъу.

плыхэр рыгушылэхэу сэри зэхэсхыгъэ, — етланэ ышъхъэ кыхъажыгъ. — Ал-анасын, зи арыгъэп Чэпае къыфэнэжы-гъагъэр! Моу-моу адрабгъурэ нэпкъым нэсыжыгъагъэмэ, тиэмэ ахэхъажыи-ти, псау-таоу къэнэжытгъагъэ... — ынэхэр къыригъэкълотыхъэзэ, краснэмэ якомандирэу белэмэ псычлэгъым чырагъэхъагъэм Іэе дэдэу ыгу егужыгъ.

Байзэт хъудыкълэ анэмылэу къызылупхъотыгъ:

— Ошлэ, Сыхъач, тыгъопчыхъэ сэ сшъхъэ кыхъагъагъэр? Хэт ышлэра, Чэпае фэдэу тэти Нахъыжыи псыхъо горэм хаукълэжыгъэнджи мэхъуба?..

— Ый, ужэ зэпэкълэ слонти, упсэкълэ!..

Зулэ тырегъашлэшъ, етлани:

— Ары, — ишыпкъэу къело, — зыфаплорэр тэрэз! Пшлэхэнэп... — егупшысэжыгъэу къыдырегъаштэ.

Етлэгъойкълэ ухаомэ, псыкълы-лур зэлэушъ, игъорыгъозэ етланэ ышъхъашъо зэфэщэжыи, зэныбжъ-шъхъэзашъоу сыдми мэлэсэжыи. Джащ фэдэ, заом псаоу къыкълэрызыжыгъэхэр, къэзыгъэзэжыи-нэу зинасып къыхыгъэхэр къыдэхъажыгъэхэу, зэ шъхъае, мамырэу Шыблэкълэхъаблэи зиушхужыгъ. Ау зыпсэ зыгъэтлылыгъэхэу чылэжыи егъашлэрэу къурмэн фэхъугъэхэри, адрэхэри, зикълэдыкълэ, зыдэхъугъэхэр хабзэм ымышлэхэрэри, тхылыплэ къодыекълэ зымакълэ къагъэлугъэхэри джыри шылагъэх. Ахэмэ апаплэхэзэ зигугъэ игъукълыгъа-пэхэми, сыд елуал фаеми, гугъэм ынэхэр сыдигъокълэи чыжъэрыпллэх, къоджэ хэгъошъ-хъалумклэ анэлэу гъэзгъэ зэпытыгъ, мыплэнхэ афэлэкълы-щтыгъэп.

Мы аужырэ мафэхэм Байзэтрэ Сыхъачрэ янэшъэ-уашъэ бэрэ мырэуштэу Гъукълэмкъо Мыхъамодэ кыхъэщтыгъэ: джы зэрэпллэгъоу, якълэбармэ къахэджелыгъоштыгъэ зэкълэм, ади-мыди ымылоу. Агучлэ шьыпкъэ нэсыти, етланэ лъэшэу нэтлупцлэжыи-щтыгъэх: клалэхэр, сыдэу Іо фаеми, ягупсэ трактористыжыи фэзэщыжыгъа-гъэх.

Къокълэплэмклэ, клалэмэ яджабгъубгъу зыкълышлэзэ, тыгъэр тлэкълэ-тлэкълэуэ къыдэпшыи. Пчэдыжъ пщэгъо-щэпсыр губгъом шъхъашишъунэу ар игъоифагъэп. Джыри жыи дэд. Мыстхъэбын бгым жъонаклэмэ япелуан хэлъэдэкълыкълэзэ къехы. Хъэсэ цыпэм, мэз гъунэм дэжэ, нэсынхэкълэ шхон-чогуу закълэу нылэп къафэнэжыгъэр.

4

Хъэсэбэкълэу ынэхэр тегъэ-дыкълэу ыпэ ригъэхъузэ, Нэхъукълэ Байзэт ошлэ-дэмышлэу зэндэрыкълэу рулым къышъхъэ-рытэджагъ:

— Сыхъач! Плэпъ, тыгужы! Муары, тыгужы къагло... — къакууагъ, нэгур кълыфыбзэу къызэокълыгъ, лъэшэу штагъэу рулым пытэу зыхыгъэнагъ.

Сыхъач нэмылэмэ, ыкълышъоц къэтэджыгъ:

— Тыгужъ плуагы?.. Щэджэ-гъонэмэз хъужыгъэу тыгужъ тэдэ къэбгъэкълытгъагъэ!

— Гъорекълорэ тыгужыи пщыгъупшэжыгъа?! Хъэсэбэкълэу дэтэу муары тапэджэ къагло...

(Джыри къыкълэпыкълэушт).

ШІЭНЫГЪЭМРЭ ЛЪЭХЪАНЫМРЭ

Мыекъопэ медицинэ колледжым егъэджэн ИофхэмкІэ директорым игуадзэу ЦыкІу МулиІэт мы мафэхэм гушыІэгъу тыфэхъугъ. Гъэхъагъэу яІэхэм, ыпэкІэ пшъэрылъэу зыфагъэуцужьыхэрэм защыдгъэгъозагъ.

— Медицинэ колледжым гурытымкІэ нэбгыри 150-рэ фэдиз илъэс къэс кычІетІупщы, — кытфелуатэ МулиІэт. — Непэрэ мафэм ехъулэу студент 750-рэ тиеджапІэ щеджэ. Медицинэ сестра, фелдшер, лабораторнэ техник ыкІи акушеркэхэр кычІетэгъэкІых. Иоф зышІэнэу фаехэм ИофшІэплэ чІыплэ агъоты.

Я 9-рэ ыкІи я 11-рэ классхэр къэзыухыгъэхэр Мыекъопэ медицинэ колледжым чІэхъанхэ альэкІышт. Я 9-рэ классым ыуж къэкІуагъэхэм зы илъэсым кыкІоцІ я 10-рэ ыкІи я 11-рэ классхэм ащызэрагъэ-

шІэштгъагъэр ашакІу, нэужым медицинэм ылъэныкъокІэ шІэныгъэхэр щызэрагъэгъотых. Іэ-зэн Иофыр кыхэзыхырэ студентхэр нахэ игъэкІотыгъэу, зы илъэсым ехъурэ рагъаджэх. Я 9-рэ классым ыуж кычІэкІыгъэхэр илъэситфырэ, я 11-р къэзыухыгъэхэр илъэсиппырэ мы сэнэхъатым феджэх.

— Аужырэ шапхъэхэм адиштерэ технологиехэр зедгъэ-

Колледжыр зэрэцІыкІум, ащ студентхэр зэкІэ зэрэчІэмыфэрэм кыхэкІэу, нэмыкІ унитІу кьаратыгъэу ащеджэх.

ШІэныгъэ дэгъухэр щагъоты

гъотыгъэх. Ахэр кыызфэдгъэ-федзэ тиофшІэн зэхэтэщэ, — кытфелуатэ тигушыІэгъу. — Джырэ уахътэ Интернетым епхыгъэу компютери 100 фэдиз тІІ, титхылъеджапІи зетедгъэпсыхъагъ. БлэкІыгъэ илъэсым кІэлэегъаджэхэм зэкІэми ноутбукхэр афэтщэфыгъэх. Ахэр яІэпыІэгъоу темэр нахэ игъэкІотыгъэу кьалотэн альэкІышт.

Колледжыр зэрэцІыкІум, ащ студентхэр зэкІэ зэрэчІэмыфэрэм кыхэкІэу, нэмыкІ унитІу кьаратыгъэу ащеджэх. Ахэм анэмыкІэу, медицинэ учреждениеу Мыекъуапэ дэтхэми шІэныгъэхэр ашарагъэгъотых, практикэри ашарагъэхы.

— Я 2-рэ курсым кыщегъэжъагъэу студентхэр практикэ макІох. Апэ кІэлэегъаджэр ягъус. ЕІанэ производственнэ практикэр акІу. Отделением Иоф щызышІэхэрэр яІэпыІэгъоу студентхэм зэрагъэшІагъэр аушэты, еж-ежырэу сы-

маджэхэм яІазэх, — кытфелуатэ ЦыкІу МулиІэт.

Мыекъопэ медицинэ колледжым нэбгыри 100 фэдизмэ кІэлэегъаджэу Иоф шашІэ. Ахэм ащыщэу 60-м ехъур сымэджэххэм ащылэжъэрэ врачых. Колледжым кьакохэзэ лекције кьеджэх, нэужым сту-

щыт Кубанскэ медицинэ институтыр ащ кыуухыгъ. Мыекъуапэ, Тэхутэмыкыуае педиатрэу ащылэжъагъ. Нэужым кІэлэегъаджэ-педиатрэ колледжыр зэрэпыхъурэр кыраІуагъ. Студентхэм кызахахъэм, МулиІэт ахэкІыжыын ылъэкІыгъэп.

— Студентхэр шІу сэлъэгъух, сиофшІэн сыгу рехъы, — кытфелуатэ бзылъфыгъэм. — Ахэм сафэгубжэуи мэху,

Медицинэ колледжым гурытымкІэ нэбгыри 150-рэ фэдиз илъэс къэс кычІетІупщы. Непэрэ мафэм ехъулэу студент 750-рэ еджапІэм щеджэ.

дентхэр практикэ ахэм афэкІох.

— Коллективым зэгурыІоныгъэ хэлъэу иІофшІэн зехищэным мэхъаншхо иІэу сэлъытэ, — кьело тигушыІэгъу. — Тидиректорэу Валерий Ковалевыр зэхэщкІо дэгъу. КІэлэегъаджэу колледжым Іутхэм егъэджэн опытышхо яІ. Ахэм яІофшІэн зэрифэшъуашэу зэрагъэцакІэрэр тинэрыІэгъу.

ЦыкІу МулиІэт тызэрэщигъэгъозагъэмкІэ, Мыекъопэ медицинэ колледжым 1984-рэ илъэсым кыщегъэжъагъэу Иоф щешІэ. Дзэ Плъыжыым ыцІэкІэ

ау гуфэбэныгъэу афысиІэр зэрэмыкІосэщтыр дэгъоу кьагурэІо.

Мыекъопэ медицинэ колледжым шІэныгъэ куу зэрэщагъотырэм имызакъоу, республикэм, Мыекъуапэ ащызэхэщэрэ Іофтхъабзэхэм чанэу ахэлажъэх. Дунэе зэнэкьокъухэу ИнтернетымкІэ кІохэрэм студентхэм хагъэунэфыкІырэ чІыплэхэр бэрэ къащыхы. Колледжым истудентхэм шІэныгъэу агъотырэм игъусэу яуахъти гъэшІэгъонэу агъакІо.

Сурэтыр Іэшынэ Аспъан тырихыгъ.

ТИФЭЮ-ФАШІЭХЭР

Дахэхэу, зэкІужьхэу илъэсыкІэм пэгъокІыныхэр цІыфхэм хабзэ афэхъугъ. ЩыгъыныкІэхэр зыфащэфыжьых, язытет нахэ лъэпІтэх. Ашъхъац паупкІы е нэмыкІышъокІэ агъалэ, маникюр, педикюр ашІы, шеллак тыралъхъэ. Мыщ фэдэ фэло-фашІэхэр языгъэгъотырэ салонэу Мыекъуапэ дэтыр макІэп. Ахэм ащыщ мы мафэхэм тыщыІагъ, яІофшІэн зэрэзахашэрэм зыщыдгъэгъозагъ.

ИлъэсыкІэм — узфэрэзэжъэу

— Салонхэм цыфхэм апагъохырэ фэло-фашІэхэр зэкІэ тІІІх. Иоф зыщытшІэрэ чІыплэхэр аужырэ шапхъэхэм адиштэу гъэпсыгъэх, — кытфелуатэ «InStyle» зыфилорэ салоным ипащэу Татьяна Разумная. — Парикмахер, маникюррэ педикюррэ зышІырэ мастерхэр, визажист тисалон щэлажъэх.

Мы салоным кычІахъэрэр щыгупсэфышт. Ар зэкІужьэу гъэкІэрэкІагъ, Иоф щызышІэхэрэр нэгушІоу къяуалІэхэрэм апэгъокІых.

— Салоным щылажъэхэрэр зиІофшІэн хэшІыкІышхо физилэ мастерых, — кытфелуатэ Татьяна. — Ахэм ренэу яшІэныгъэхэм ахагъахъо, семинархэм, Іофтхъэбзэ зэфэшъхъафхэм ахэлажъэх. Сэнэхъатэу кыхахыгъэр зэрифэшъуашэу зэрагъэ-

федэрэм дакІоу, ахэр цыфхэм нэгушІоу апэгъокІых, гушыІэгъу афэхъух, агъэрэзагъэхэу чІэкІыжьых, тапэкІи къэкІонхэу тагъэгугъэ.

ГушыІэгъу тызыфэхъугъэм тызэрэщигъэгъозагъэмкІэ, салоныр тыгъэгъазэм и 7-м кычІэзІуахыгъ. Цыфхэм зэльашІэнхэм, къяуалІэрэм ипчъагъэ хагъэхъоным джырэ уахътэ дэлажъэх. Ащ фэгъэхыгъэ Іофтхъабзэхэри зэхэщэх.

— Гъубдж пэпч — студентхэм, мэфэкур пенсионерхэм ямафэу дгъэнэфагъэ. ЫпэкІэ зигугъу кьэтшІыгъэ мафэхэм атефэу ахэр кызытэуалІэхэкІэ, зыфэхэу фэло-фашІэхэр осэ гъэнэфагъэкІэ афэтэгъэцакІэх, — кытфелуатэ Татьяна. — ГушыІэм пае, ашъхъац паупкІыным сомэ 300 тефэштмэ, пенсио-

нерыр мэфэкум кытэуалІэмэ, сомэ 240-рэ фэдиз ытыщтыр. Джащ фэдэу студентхэми ямафэ фэгъэкІотэнхэр яІэх.

Ащ нэмыкІэу, мазэм иапэрэ мафэ къэс «InStyle» зыфилорэ салоным кьакохэрэм лотереир апагъохы. КычІэхъэгъум щыс бзылъфыгъэм дэжъ щыт апч бокалым тхъэпэ зэкІоцІыщыхъагъэхэр илтых. Инстэсомэхэр 50-м кыщегъэжъагъэу 300-м нэсэу ахэм арытых. Фэло-фашІэр зыфагъэцэкІэгъэ цыфым ахъщэ ытыным ыпэкІэ ащ екІуалІэ ыкІи зыфэе тхъапэр кыхехы. Кыхихыгъэ инстэсомэм итымкІэ фэло-фашІэ ыуасэ ызыныкьо ытын ылъэкІышт. Ащ кынагъэм елытыгъэу джыри нэмыкІ фэло-фашІэ зэригъэгъотыным ифитыныгъэ иІ.

— Мыхэм афэдэ акциехэр ренэу дгъэфедэщтых, — кытфелуатэ Татьяна.

Бзылъфыгъэ ныбжьыкІэу «InStyle» зыфилорэ салоныр кычІэузыхыгъэр нэутх, гухэлъэу ышІырэр чанэу зэшІухы. Адыгэ кьэралыгъо университетым и Мыекъопэ кьэралыгъо гуманитар-техническэ колледж Татьяна кыуухыгъ. Іэбжъанхэм Иоф адзэышІэрэ мастерэу Москва нэужым щеджагъ. Ащ фэгъэзагъэу Иоф ышІэнэу ригъажыи ащ дакІоу Адыгэ кьэралыгъо университетым и юридическэ факультет чІэхъажьыгъ. Ар диплом плъыжкІэ Татьяна кыуухыгъ.

— СиІофшІэн дэгъоу зэрэз-

гъэцакІэрэр сэшІэ. Ащ хэзгъэхъонэу, ыпэкІэ сылъыкІотэнэу сыфай. БлэкІыгъэ илъэсым салон кычІэузыхыгъагъ, — кытфелуатэ тигушыІэгъу. — Ау ар Мыекъуапэ игупчэ зэрэпэчыжъэм кыхэкІэу, цыфэу кьекІуалІэщтыгъэр мэкІагъэ. Нэужым мыр гупчэм кыщычІэузыхыгъ.

Охътэ кІэкІым кыкІоцІ ар цыф кІуапІэ зэрэхъуштыр нафэ, сыда плэмэ мыщ фэдэу зэкІужьэу, дахэу кыщыппэгъокІэхэу, узыфэе фэло-фашІэр чанэу кызыщыпфагъэцакІэрэм етІани укІо пшІоигъошт. Джащ фэдэу нэгушІохэу, яІофшІэн гуахъо хагъуатэзэ ыпэкІэ лъыкІотэнхэу тэри мыхэм афэтэІо.

НэкІубгъор зыгъэхъазырыгъэр ГЪОНЭЖЫІКЪО Сэтэнай.

ЦЫФЫМРЭ ГЪАШЭМРЭ

Урысыем имызакъоу, лэкиб хэгъэгухэм ащызэлъашэ тренер-клэлэгъаджэу Кобл Якъубэ. Олимпиадэ джэгунхэм, дунаим, Европэм ячемпионхэр ыгъэсагъэх. Ыгу кытемыюжырэми, непи кытхэтэу тлъытэзэ, ишлушлагъэхэмклэ тэгъэлъаплэ.

Зафэм игъогу рыклогъошл

СССР-м изаслуженнэ тренерэу, я ХХ-рэ плэшэгъум Урысыем дзюдомклэ итренер анахь дэгъоу, Адыгъ къэралыгъо университетым физкультурэмрэ дзюдомрэклэ и Институт илъэс-сыбэрэ ипэшагъэу Кобл Якъубэ фэгъэхыгъэ шлэж зэнэкъокъу джырэблагъэ Мыекъуапэ шыклуагъ. Кыблэм ыкли Темыр Кавказым яспортсменхэр дзюдомклэ зэбэныгъэх.

Мыекъуапэ дэт кэхалъэу Я. Коблыр зыщагъэтылыгъэм спортым лоф шызышлэхэрэр, нэлуасэу илагъэхэр, илахылхэр, тренер цэрылом ыгъэсагъэхэр шылагъэх. Зэхыхэм ягукъэкыжхэр кышчалотагъэх.

— Спортым тыхишагъ, шылэныгъэм игъогу тытыришагъ, — кылуагъ спортымклэ дунэе классилэ мастерэу, Урысыем мамыр-

ныгъэмклэ и Лигэ икытамэу Адыгеим шылэм ипашэу Аристотель Спировым. — Тятэм, тшынахыжым фэдэу тлъытэщтыгъ. Пхъашэу кытфыщытыгъ, изэфагъэклэ зыкыуиуиаштэщтыгъ.

— Ригъэжэрэ лофыр гъунэм нигъэсын зэрилъэкыштыгъэр згъэшлагъоштыгъ, — кылуатэ Алексей Дорошенкэм.

Кобл Зейд, Клоэ Хъазрэт, Емыж Арамбий, нэмыкхэм ягукъэкыжхэр шылэныгъэм кыпкырэкых. Якъубэ гъашлэм шагъэлъаплэ.

— Адыгъ къэралыгъо клэлэгъэджэ институтым сыщеджэзэ Якъубэ нэлуасэ сыфэхуагъ, — кылуагъ РСФСР-м изаслуженнэ тренерэу, спортым иветеранэу Хъуажъ Мэджидэ. — Кобл Якъубэ ишлушлагъэхэмклэ кытхэт, непи шысэ тетэхы. Ащ

фэгъэхыгъэ шлэж дунэе турнирхэр зэхашэнхэр лофыгъошлэ сэлъытэ.

Къэбэртэе-Бэлыкъарым кыкыгъэ тренер цэрылоу Емклуж Мыхъамэт игупшысэхэм къащыхигъэщыгъ Кобл Якъубэ спортым иамалхэмклэ зэкъош республикэхэр, лъэпкъ зэфэхъафхэр зэфэцэгъэнхэм, ныбжьыкхэр яхэгъэгу шлу альэгъоу плугъэнхэм зэрэпылбыгъэр.

Кобл Якъубэ ишхъэгъусэу Джарэт, ыпхъоу Светланэ дзюдомклэ зэнэкъокъоу Мыекъуапэ шыклуагъэм епллыгъэх, хагъэунэфыкырэ чыплэхэр кыдзыхыгъэхэм шлухъафтынхэр афашыгъэх.

— Кобл Якъубэ ыцлэ спорт Унэшхоу Мыекъуапэ шагъэпсыгъэм, дзюдомклэ клэлэцыкылуныбжьыкхэ спорт еджаплэм афасуыгъ, — тизэдэгущылэгъу кы-

хэлажэ Адыгъ Республикэм физкультурэмклэ ыкли спортымклэ и Комитет итхъаматэу Хъасанэкъо Муратэ. — Шлэжым ищысэшлэхэмклэ спортсменхэр тэгъасэх. Адыгъ къэралыгъо университетым Я. Коблым ишлэж-музей кышчызылэуахыгъ, ари плуныгъэм фэлажэ.

— Къуаджэу Шоикъо Кобл Якъубэ 1939-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 27-м кышыщыхуыгъ, — кылуатэ тренер-клэлэгъаджэхэу Бастэ Сэлымрэ Нэпсэу Бисланрэ. — Имэфэклэ мафэхэм тыфэгущылоныр, фэбагъэ зыхэлъ гушылэхэр етлонхэр шэнышлу тфэхуыгагъ. Якъубэ игъогу рыклогъэрэм Адыгъ Республикэм, лъэпкъэу тызыщыщым шлуагъэу кыфахы-рэр шылэныгъэм кыщэлъагъо.

Сурэтым итыр: **шлэж зэнэкъокъум нэпэпл сурэтэу ытетыхыгъэмэ ащыц.**

Зэхэзышагъэр ыкли кыдзыхыгъэкырэ:

Адыгъ Республикэм лъэпкъ лофхэмклэ, лэкиб къэралхэм ащыпсэурэ тильэпкъэгъу-хэм адырлэ зэпхыныгъэхэмклэ ыкли къэбар жъугъэм иамалхэмклэ и Комитет
Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшылэр:

385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:

приемнэр:
52-16-79,
редактор шхъалэм иапэрэ гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-пшъэдэкыжъ зыхырэ секретары:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын лофхэмклэ, телерадиокъэтынхэмклэ ыкли зэлы-лэсыкхэ амалхэмклэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплэ гъэорышлал, зэраушыхъа-тыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкхэмклэ

пчъагъэр

3250

Индексхэр

52161

52162

Зак. 1048

Хэутыным узшыкхэтхэнэу шыт уахытэр
Сыхъатыр 18.00
Зыщыкхэтхэгъэхэ уахытэр
Сыхъатыр 18.00

Редактор
шхъалэр
Дэрбэ Тимур

Редактор шхъалэм иапэрэ гуадзэр

Мэшлэжъо Саид

Пшъэдэкыжъ зыхырэ секретары
Жакхэмкъо Аминэт

ТИЗЭИУКИЭГЪУХЭР

Илъэсыкхэ зэхыхэм шъукъеблагъэх

Ижырэ лъэхъаным кышыублагъэу «Кымэфэ тыгъэгъаз» зыфилорэр илъэсыкхэм ехъулэу адыгэхэм зэхашэщтыгъ. Ащ фэдэ зэлуклэгъу гъэшлэгъон непэ псэуплэу Гавердовскэм шыклошт, лофшлалэу «Наным» сыхъатыр 13-м шаублэшт.

— Тиреспубликэ иобщественнэ движениеу «Адыгъ Хасэр» клэщакло зыфэхуыгъэ зэхыхэм Адыгеим и Лъэпъ театру И. Цэим ыцлэкхэ шытым иартистхэр, Лъэпкъ музейм илофышлэхэр, студентхэр, клэлэеджаклохэр, нэмыкхэри хэлэжэщтых. Режиссерэу Хъакъуй Аслъан, археологэу Тэу Аслъан, «Наным» ипашэу Нэгъуцу Аслъан, нэмыкхэм къэбар гъэшлэгъонхэр къалотэщтых, театрализованнэ едзыгъохэр къашыщтых, адыгъ ордэхэр шыжынчыщтых, лъэпкъ къашъохэр кышчалыщтых, мэфэклэ ианэм хъаклэхэр рагъэблэгъэщтых.

Шъукъеблагъэх илъэсыкхэм фэгъэхыгъэ зэхыхэм.

БАСКЕТБОЛ. СУПЕРЛИГЭМ ИЯЩЭНЭРЭ КУП

«Динамо-МГТУ-м» ирекорд

«Русичи» Курск — «Динамо-МГТУ» Мыекъуапэ — 85:94 (26:18, 23:20, 14:31, 22:25).

Тыгъэгъазэм и 24-м Курскэ шыздешлагъэх.

Зезышагъэхэр: А. Гончаров, И. Фомин, Ю. Игнатъев.

«Динамо-МГТУ»: Гапошин — 7, Абызов — 24, Милютин — 6, Хмара — 22, Еремин — 27, Путимцев — 1, Чураев — 7, Ковалев.

— Апэрэ такыкхэ 20-м ыуж очко 11-клэ бысымхэр тапэ итыгъэх, — кытилиагъ телефонклэ Адыгеим изаслуженнэ тренерэу, баскетбол командэу «Динамо-МГТУ-м» итренер шхъалэу Ан-

дрей Синельниковым. — Тиешлакхэм Николай Ереминыр илэпэлэсэныгъэкхэ къахэсэгъэщы. Хъурджанэм лэгуаор ридзэнымклэ ащ шысэшлу кыгъэлъагъоштыгъ, зэхашэн лофыгъохэри дэгъоу

ыгъэцаклэ-щтыгъэх.

Илья Хмарэ, Максим Абызовым, Артем Гапошиным теклоныгъэм икыдэхын ялахышлу халхъагъ. Тиспортсменхэм сафэраз.

2015 — 2016-рэ илъэс зэнэкъокъум «Динамо-МГТУ-м» ешлэгъу 15 илагъ, зэкхэри кыхыгъ. Тикомандэ апэрэ чыплэм зэрэщылэм даклоу, гъэхъагъэу ышыгъэмклэ рекорд ыгъэуцугъ.

Курскэрэ Мыекъуапэрэ яешлакхэр тыгъуасэ ятлонэрэу зэлуклагъэх.

САМБО

Шъачэ щыбэнэщтых

Кыблэм самбэмклэ изэнэкъокъу Ермэлхъаблэ шыклуагъ. Илъэс 19 — 20 зыныбжьхэр алырэгъум шызэбэныгъэх. Хагъэунэфыкырэ чыплэхэр кыдзыхыгъэхэр Урысыем икхэу зэлуклэгъухэу 2016-рэ илъэсым гъэтхэпэм Шъачэ щызэхашэщтых ахэлэжэщтых.

Яонтэгъугъэхэм ялбытыгъэу медальхэр кызфагъэшъошагъэхэм шъуащытэгъэгъуазэ. Хъодэ Ислъам, кг 68-рэ, апэрэ чыплэр кыдихыгъ. Тренерхэр Хъакурынэ Дамиррэ Хъот Алыррэ, Светлана Иушинамрэ, кг 52-рэ, Виктория Зайцевамрэ, кг 62-рэ, ятлонэрэ хуыгъэх. Тренерхэу япашэхэр Иван Аксеновымрэ Мерэм Саидэрэ.

Дэткъулэ Азэмат, кг 52-рэ, Чэтыж Нурбий, кг 68-рэ, Къэлэбий Рузанэ, кг 52-рэ, Юлия Мартишевам, кг 56-рэ, ящэнэрэ чыплэхэр кыдаыхыгъэх. Хъэпэ Хъамид, Джармэкхэу Нурбий, Роман Оробцовыр, Адзынэ Алыи ныбжьыкхэхэм ятренер-клэлэгъаджэ.

Тибэнаклохэм ямедальхэм ахагъэхъонэу афэтэлэ.

**Нэклубгъор
зыгъэхъазырыгъэр
ЕМТИЛЬ Нурбий.**